Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 255 (14366) | 1976 оной октябриин 30, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

АСАРИ ЕХЭ ХЭРЭГ ХҮЛЕЭНЭ

КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэтэй республикымнай бүхы ажалшад һонирхол ехэтэйгээр, гүнзэгыгөөр танилсажа байна. Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ «совет хүн бүхэнине үшөө ехэ ажал хэрэг тээшэ зоригжуулна, манай ажахын амжалтын, манай һуудал байдалай улам баян дэлгэр боложо байһанай түлөө омог баяр түрүүлнэ» гээд Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой хонишон Дамби Иванов хэлэнэ. Ажалша хүн бүхэн иимэл һанал бодолтойгоор Пленумэй материалнуудые шудалжа байна.

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дотор түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй туршада партиин, арадай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэһэн, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдһээ уламжалан гараһан шэнэ зорилгонууд табигдаа. Шэнэ бодол, шэнэ омог баяр, шэнэ эрмэлзэл түрүүлнэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые, КПСС-эй ЦК-гай баталан абаһан тогтоолые совет хүнүүд нэгэ хүн шэнгеэр һайшаана, дэмжэнэ.

Түүхэтэ арбадахи табан жэлэй түсэбэй түрүүшын 9 һарын дүнгүүд хүн бүхэниие баясуулна. Тэрэ тоодо манай республикыншье ажалшад хэһэн ажалаараа, амжаһан туйлалтануудаараа омогорхон баясаха дүүрэн эрхэтэй. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй министерствэнүүд болон захиргаануудай промышленна предприятинууд продукци худалдаха 9 һарынгаа түсэб 100,4 процент дүүргээ, продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 5 процентээр, ажалай бүтээсэ 3 процентээр нэмээ.

Тиихэдэ хүдөөгэй ажалшад ехэ габьяа гаргаа. Саган борилай муу байгаашье һаань, ажалашадай түгэлдэр зоригон, габьяата ажалай ашаар олон колхоз, совхозууд, бригада болон звенонууд ороохо тариянай, овощ болон һэбэ ногооной баян ургаса ургуулжа, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа шадаа. Тэдэнэй дундаһаа Хяагтын «Родина», Түнхэнэй Ленинэй нэрэмжэтэ, Бэшүүрэй Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай ажалшад онсо шалгараа. Захаамин «50 лет Октября», Яруунын, Саяанай совхозуудай, Улаан-Үдын Бурнашевска һү һаалиин фермын мал адуушад һаалишад, Зэдын, Хурамхаанай аймагуудай түрүү ажахынуудай хонишод мүн лэ ехэ амжалта туйлаа.

Ороной хүдөөгэй ажалшадай ехэ ургасын түлөө тэмсэлые үндэрөөр сэгнэхэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев иигэжэ хэлээ: «...сүгэдэндэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалангые Пленумэй үндэр ендэрһээ хүргэхыемни зүбшөөгыт. Айхабтар ороохо тариянай түлөө һайн даа, нүхэд!» Энэ сэгнэлтэ, энэ баяр мүн манайшье олон колхоз, совхозуудай механизаторнуудта, мэргэжэлтэдтэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ хабаатай.

Зүгөөр амжалтаараа дашууржа болохогүй. Манай ажалда дутуу дунда юумэн, хэрэглэгдээгүй нөөсэ, арга боломжонууд үшөөл ехэ.

— Һайн жэшээнүүдые олоор харуулжа боломоор. Гэбэшье, нүхэд, хаа хаанагүй хэрэгнай иимэ һайн гэжэ хэлэхэ аргагүй гэжэ таанад мэдэхэт,— гэжэ Л. И. Брежнев Пленум дээрэ хэлээ. Энэ хадаа тон зүб сэгнэлтэ. Энээниие манай республикадашье байһан жэшээ барнмтануудые гэршэлжэ болоно. Промышленна үшөөл олон предприятинууд түсэб даабаряа дүүргэжэ шаданагүй, продукциинь шанар дээшэлүүлнэгүй. Олон колхоз, совхозууд ороохо тарая, үбһэ тэжээл багаар абана, малай ашаг шэмэ, гүрэндэ худалдаха түсэбөө, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын тула шанга тэмсэл дэлгэрүүлнэгүй. Иимэ байдалтай саашадаа эбсэжэ болохогүй. Мүнөө ашаг үрын, шанарай түлөө тэмсэл гол шухала хэрэг болонхой. Энэ нөөсэ хэр ашагтайгаар шиидхэгдэнэб, тэрээнһээл манай ажахын амжалта дулдыдаха болоно.

1977 оной, Агуу Октябриин 60 жэлэй ойн баярай жэл — бүхы арбадахи табан жэлэй түсэб, уялгануудай амжалтые хангалгын эшэ үндэһэ мүнөөнһөө байгуулхын тула энэ жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые заатагүй үлүүгөөр дүүргэхэ шухала. Энэ хадаа ажалша коллективүүдэй хамагай ехэ зорилго мүн.

Тиимэһээ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй абаһан тогтоол дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэхын, түрүү дүршэлые бүри үргэнөөр хэрэглэхын, ажалай бүтээсэ ургалта туйлахын, продукци бүри ехээр гаргадаг болохын, ассортментыень, шанарыень һайжаруулхын, арадай хэрэглэлэн эд бараа бүри үргэнөөр гаргадаг болохын тула байһан бүхы нөөсэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр ашаглаха. «Энэ хүдэлмэриие эмхидхэхын тула партийна организацинууд ниитэ-политическэ, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие бүри үргэнөөр, нүлөө ехэтэйгээр ябуулха ёһотой».

Ажалша коллектив бүхэнэй, ажалшан бүхэнэй холын ба ойрын зорилгонуудаа мэдэдэг байхыень, ямар зорилгонуудые дары шиидхэхэ байһанаа һайнаар мэдэхыень хангаха хэрэгтэй. Эндэ коммунистнуудай ажалай үльгэр жэшээ тон ехэ үүргэтэй.

Тиихэдэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй тогтоол дотор тэмдэглэгдэһэнэй еһоор, үйлэдбэриин коллективүүдэй уттамжын түсэбүүдые, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганудые абажа, бэелүүлхэ хэрэгтэнь онсо анхарал хандуулагдаха болоно. Мүнөө шиидхэхы квартал ябажа байна. Энэ үе соо түүхэтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэн түсэб, уялгануудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэл, аша үрэ ехэтэй социалис мүрысөөн бүри үргэнөөр дэлгэрхэ ёһотой.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ, ЦК-гай Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнууд ажалшадые ажалай габьяанда уряална.

Партиин хараалһан түсэбые дүүргэхэбди гэжэ совет хүнүүд харюусана.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА ОРОЛДОХО ГЭЭШЭ АРЮУН НАНГИН ЗОРИЛГО

СССР-эй юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесси

СОЮЗАЙ СОВЕДТЭ

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат **Н. Ф. Васильев** Союзай Соведэй октябриин 27-ной үдэшын заседани дээрэ түрүүлэн үгэ хэлээ. Россиин Федерациин арадай ажахые хүгжөөлгын хэмжээе, эршые элирхэйлэн харуулһан тоо баримтануудые тэрэ дурдаба.

Коми АССР-тэ нефть болон газай, Пермиин областьдо нефтиин, Оренбургын областьдо газай ашагта малтамалнуудые хурдан түргөөр ашаглаха тухай үгэ хэлэгшэ мэдээсээ. Курска сурагзата аномалида, Сибирьтэ элдэб янзын ашагта малтамал үргэнөөр ашаглаха хэрэг үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Байгал-Амарай түмэр замай участогуудта барилгын дүүргэгдэхэдэ, энэ зоной байгаалиин нөөсэ баялигууд ашаглагдаха юм.

Хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һууриие саашадань бэхижүүлхэ асуудал тушаа Н. Ф. Васильев тогтон хэлэбэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, мал ажахын ажал хүдэлмэри оньпожоруулхын тула элдэб тухэлэй машинануудые бүтээхэ шухала гэжэ тэмдэглэхэдээ, Хара бэшэ хүрьһэтэ зонодо хэгдэжэ байһан барилгануудай подрядна хүдэлмэриин түсэбүүдые союзна Барилгын министерствэнүүд, эмхинүүд дүүргэнэгүй гэжэ шүүмжэлээ.

Социальна хүгжэлтын үргэн ехэ программын табигдаһан табан жэлэй ба ерэхэ жэлэй түсэбүүдэй проектнүүдэй бүлэгүүдтэ депутат онсо анхаралаа хандуулба.

Украинын ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ депутат **А. Ф. Ватченко** үгэ хэлэхэдээ, түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ республикын арадай ажахын хараа түсэбүүд тухай хөөрөө. Ниитын продукт үйлэдбэрилгэ нилээд үргэдхэгдэжэ, национальна олзо доход — 18 миллиард түхэригһөө үлүүгээр, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн гурбанай нэгэ хубяар дээшэлхэ байна.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриһөө, арга нөөсэнүүдые шадамар һайнаар хэрэглэһэнһээ, ажал хэрэгтээ хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй хандасаһаа, бүгэдэ арадай мүрысөө дэлгэрүүлгэһээ түсэбтэ табан жэлэй даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байна бшуу. Түсэбүүдые дүүргэлгэдэ ажалшадай депутадуудай Соведүүд шухала үүргэ үзүүлдэг юм гэжэ А. Ф. Ватченко тэмдэглэхэдээ, Соведүүдэй үүргын улам бүри ургажа байһан тухай, депутадуудай эрхэ, уялгануудай ехэ удха шанартай байһан тухай онсолон заагаа.

СССР-эй Госпланда, Хара металлургиин, Хүндэ ба транспортна машина бүтээлгын, Элшэ хүсэнэй машина бүтээлгын, Зам харилсаанай, Энергетикын ба электрификациин министерствэнүүдтэ үгэ хэлэгшэ хэдэ хэдэн ажаглалтануудые хэлэһэн байна.

Партиин хараалһан түсэбүүдэй бэелүүлэгдэхэ аргатай байһые энэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүнгүүд батаар элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **Б. А. Ашимов** тэмдэглэбэ. Промышленна продукци худалдаха юһэ һарынгаа түсэбые республикамнай дүүргээ. Үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалга нилээд үргэдхэгдэһэн, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэһэн, сортнуудынь олошоруулагдаһан, эдэнэй шанар һайжаруулагдаһан байна.

Ургаса хуряалгын шиидхэхы үедэ нүхэр Л. И. Брежневэй манай республикада ерэжэ, Алма-Атада болоһон партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, үгэһэн заабари зүбшэлнүүдынь ажалшадай зохёохы ажалай эдэбхи дээшэлүүлжэ, ургаса хуряалгые тон богони болзор соо үнгэргэлгэдэ сэгнэшэгүй үүргэ дүүргэһэн байна гэжэ депутат үргэлжэлүүлбэ. Эхэ орондоо, партидаа, нүхэр Л. И. Брежневтэ үгэһэн үгэеэ тарияшад нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн байна. Казахстанай колхоз, совхозууд ороохо тарияа Эхэ оронойнгоо амбаарта тушаажа үргэлжэлһөөр. Һүүлэй мэдээнэй еһоор, 1 миллиард 190 миллионһоо үлүү пүүд тарияа, гол түлэб хабар таригдаһан шэниисэ тушаагаад байна гэжэ Б. А. Ашимовай хэлэхэдэнь, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Республикада иимэ ехэ ороохо тарияан түрүүшынхеэ хуряагдаа.

Молдавиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь депутат **И. И. Бодюл** үгэ хэлэхэдээ, табан жэлэй түсэбэй, 1977 оной түсэбэй ба бюджедэй проектнүүдээр ниитэ союзна һалбаринууд доторхи ажалай хубаарилга хангаха, республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай хоорондохи хамжаае, экономическа харилсаае үргэдхэхэ, эдэниие тааруу һайнаар хүгжөөхэ гэжэ хараалагдаба.

Үнгэрһэн табан жэлдэ республика дотор арадай ажахын байгууламжа һайжарһан, хүн зоной социально-ангиин бүридэлдэ шухала хубилалтанууд болоһон байна. Хүдэлмэришэдэй тоо олошороо, харин колхозниигуудай тоо үсөөрөө. Тиихэдэ колхозно секторэй бүхы үйлэдбэри урган дээшэлээ. Молдавида түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна гэжэ депутат мэдээсэбэ.

Узбекистанай ажалшад үгэдөө хүрэжэ, байгша ондо 5 миллион 300 мянган тонно «сагаан алта» Эхэ орондоо тушаахые найдуулһанаа дүүргэхээ байна гэжэ Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **Н. Д. Худайбердыевэй** мэдүүлхэдэнь, сессидэ хабаадагшад альга ташалгаар угтаа.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

«Зырянский» совхозой Ангырска МТФ-гэй һаалишан Людмила Викторовна Корнакова энэ жэлдэ һаамхан үнеэн бүхэнһөө 4.000 литр һү һаахаар уялга абаһан юм. Арба һарынгаа түсэбые тэрэ амжалтатайгаар дүүргэжэ, Прибайкалиин аймаг соо түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһан байна. Жэлэй эхинһээ үнеэн бүхэнһөө 3.517 литр һаагаа. Совхозой коммунистнууд түрүү һаалишаниие КПСС-эй гэшүүндэ абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү һаалишан Л. В. Корнакова.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ЗУРГААН ХОНОГООР УРИД

Байгалай леспромхозой коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ехэ һайнаар хүдэлнэ. Хүдэлмэришэднай туйлаһан амжалтаа улам арьбадхана. Энэнь ехэл һайшаалтай. Леспромхозоймнай үнинэй хүдэлмэришэн Федор Прокопьевич Бурдуковскиин хүтэлбэрилдэг томодхогдоһон бригадын коллектив энэ жэл 102 мянган кубометр модо бэлэдхэхэлэр социалис уялга абаа бэлэй. Юһэ һарын туршада 69 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабарла 82 мянганда хүргөө. Энэ бригадын коллектив һарадаа 8500 — 9000 кубометр модо бэлэдхэнэ. Ф. П. Бурдуковскиин бригадын коллектив абаһан уялгаа дүүргэхэ арга боломжотон.

Е. У. Болоневой хүтэлбэрилдэг бригадын хүдэлмэришэд 1,5 халаанай гуримаар модо бэлэдхэнэ. Эдэнэр юһэ һарын даабариһаа гадуур 3900 кубометр модо бэлэдхээ гэхэ гү, али ноябриин түсэбөөр хүдэлжэ байна. Жолоошоднай социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ойдо отолоогдоһон модон гурбан халаанай туршада шэрэгдэнэ. П. Г. Шамаевай экипажай коллектив жэлэй эхинһээ 13 мянган кубометр модо шэрэхэ даабаряа 16.500 кубометртэ хүргөөд байна. Бүлтэ хүдэлмэришэдэй иимэ урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтойгоор хүдэлжэ байһан дээрэһээл модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ, гүрэндэ продукци худалдаха даабари амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ.

Юһэ һарын даабариһаа гадуур 20 мянган кубометр модон бэлэдхэгдээ. Продукци худалдаха даабари 380 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдээ. Леспромхозой коллектив Агуу ехэ Октябриин 59 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан мүрысөөндэ хамсыгаа шуун сролсоод, хаба шадалаа туршалсажа байна. Бидэнэр арбан һарын даабари болзорһоонь урид дүүргэбэбди.

Г. УБУГУНОВ.
Байгалай леспромхозой түсэблэлгын таһагай начальник.

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭ

М. И. Калининай нэрэмжэтэ Улаан-Үдын локомотивна депогой машинистнүүд һүүлшын гурбан һарын туршада ажалай эрхим амжалта туйлаба.

Энээхэн саг соо локомотивна бригаданууд хараалһан түсэбһөө гадуур 399 миллион тонно-километр ашаа зөөжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социалис уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, 1.5 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаһан байна.

А. П. Полещук, В. С. Сибиряков, А. Н. Кукарцев гэгшэд эрхим машинистнүүдэй тоодо оролсоно.

Эрхим машинист В. С. Сибиряков энэ жэлэй эхинһээ хойшо 40 мянган киловатт-часһаа үлүү электрын элшэ хүсэ алмаһан байна.

Поездүүдые шанарай тэмдэгтэйгээр жолоодохын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ М. И. Калининай нэрэмжэтэ Улаан-Үдын локомотивна депогой хүдэлмэришэд бүри май һарада оролсоһон юм.

Э. ФАДЕЕВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Барилгада шухала хэрэгтэй цемент һайн шанартайгаар, ехээр үйлэдбэрилэн гаргажа, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын тула манай Тимлюйн цементын заводой коллектив бүхы хүсэ шадалаа гаргана.

Иннокентий Семёнович Бичихановай хүтэлбэрилдэг клинкер галдадаг цехэй хүдэлмэришэд юһэ һарын даабариһаа гадуур 3159 тонно эрхим шанартай продукци гаргаһан юм. Жэлэй эхинһээ зургаа дахин мүрысөөндэ илажа, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаһан байна.

Бидэнэр юһэ һарын даабариһаа гадуур 1500 тонно цемент үйлэдбэрилжэ, 66 мянган түхэригэй продукци худалдаабди. Түрүү хүдэлмэришэдэй оролдолгоор энэ бүхы амжалтанууд туйлагдаа гэжэ хэлэхээр.

З. РЫЖОВА.
Тимлюйн цементын заводой түсэблэлгын таһагай инженер.

БҮХЫ АРАД ЗОНОЙ ҺАЙШААЛААР УГТАГДАА

КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд, эндэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын удхатай, тодо һонирхолтой, СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин материалнуудые совет хүнүүд ехэтэ һайшаан, нэгэ һанаа бодолтойгоор дэмжэн угтаа. Эдэ материалнуудые хаа хаанагүй үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ байна.

...квагай часай нэгэдэхи ...цехүүд дотор болоһон митингнүүд ба суглаануудта хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай, тэрэнэй Политбюрогой политическэ хараа бодолые, үрэ түгэс ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнээд, коммунизмын суртал һургаалай түгэс илалтын түлөө тэмсэлдэ хубитаяа ехээр оруулжа байһанайнь түлөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ гүнзэгы баяр баясхалан хүргэбэ.

— Партиин уряада габшагай ажалаараа харюусан, арбадахи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди. Манай заводой коллектив түсэбһөө гадуур 122 мянган час бүтээн гаргаад байна. Энэ амжалтаяа улам арьбадхахые оролдохобди, — гэжэ хабсаргагша С. Юренков цехтэнь болоһон митинг дээрэ хэлээ.

Туркмениин ниислэлэй эгээн томо предприятиин — «Ашнефтемаш» заводой машина бүтээгшэд Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, сессиин материалнуудтай тон анхаралтайгаар танилсана. Үйлэдбэриингөө продукциин хэмжээе табан жэлэй һүүл тээшэ хахадаарнь нэмээхэ гэһэн уялга эдэнэр абанхай.

Партиингаа түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ халуун эрмэлзэлээр нэбтэрһэн, Алас-Дурнадахи «Дальдизель» гэжэ машина бүтээлгын үнинэй заводой хүдэлмэришэд митингдэ суглараба. Бүхы дизельнүүдээ эрхим шанарай тэмдэгтэйгээр табан жэлэй һүүл тээшэ бүтээн гаргадаг болохо шэнэ зорилго эдэнэр урдаа табинхай.

Ажалшадай митингнүүд Алма-Атын, Барнаулай, Пермиин ба ороной бусад городуудай предприятинуудта боложо байна.

(ТАСС).

ЗОРИГ БАДАРУУЛНА

...КПСС-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ Пленум ..., манай ороной арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэб тухай, СССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй план ба СССР Союзай 1977 оной гүрэнэй бюджет тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн Пленум дээрэ манай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

...КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдые, нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын гүнзэгы удхатай ... манай Михайловкын совхозой ажалшад шудалжа ... зуураа ороной хүдөө ажахые саашадань түргэнөөр хүгжөөхэ асуудал тухай нүхэр Л. И. Брежневэй үгэнүүдтэ гол анхаралаа хандуулна. Энэньшье ойлгосотой.

«Партиин аграрна политикатай тааралдуулан, хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һууриие саашадань батадхаха гэжэ табан жэлэй проектээр хараалагдана. Энэ хэрэгтэ 170 миллиард гаран түхэриг гаргашалагдаха. Энэмнай айхабтар ехэ мүнгэн шуу» гээд Л. И. Брежнев онсолон тэмдэглэһэн байна. Хүдөө ажахыда урданайхиһаа бүри олон трактор, машина, бусад техникэ, мүн минеральна үтэгжүүлгэ үгтэхэ болоно. Тиимэһээ арбадахи табан жэлэй туршада оронноймнай, тэрэ тоодо манайшье совхозой хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтэдэ шэнэ алхам хэгдэхэ байһаниинь дамжаггүй. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэришэн бүхэнэй зориг бадаруулна.

Манай совхозой ажалшад байгша ондо муу бэшээр хүдэлжэ байна. Ороохо тариянай һайн ургаса абтаа, нёдондонойхиһоо ехэ тэжээл бэлэдхэгдээ. Мал ажал хүгжөөлгэдэшье нилээд һайн дүнгүүдтэйбди. Мүнөө малай үбэлжэлгэдэ гол анхаралнай хандуулагданхай. 150-яад толгой эбэртэ бодо мал шахагдажа байна. Түрүүн тоолоһо үзэһэнэй еһоор, энэ жэлэй туршада мяха, һү гүрэндэ тушааха түсэб сүм дүүргэгдэхээр багсаагдана.

Совхозой бэрхэ хонишон, коммунист И. И. Яньков иигэжэ хөөрэнэ:

— Нүхэр Л. И. Брежневэй Пленум дээрэ хэлэһэн үгые манай бригадын хонишод һонирхон уншаад, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ ехэ зорилгонуудые ойлгоходоо, омогорхон баясана. Пленумэй материалнууд хүн бүхэнэй зориг бадаруулна, улам һайнаар хүдэлхэ эрмэлзэл түрүүлнэ.

Коммунист И. И. Яньков тон зүбөөр хэлээ гээд һанагдана.

В. САНЖИЕВ.
Михайловскын совхозой директор.

Захааминай аймаг.

ЭХЭ ОРОНОЙ ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный октябриин 28-да Кремль соо КПСС-эй Оренбургын обкомой нэгэдэхи секретарь А. В. Коваленкэдэ Ленинэй орден, «Хадуур ба Балта» гэжэ хоёрдохи алтан медаль барюулба. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ехэ амжалтануудые туйлаһанаингаа түлөө, 1976 ондо ороохо тарая болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха талаар абаһан үндэр уялгануудаа дүүргэлгэдэ ажалай шэн габьяа харуулһанайнгаа түлөө А. В. Коваленко Эхэ оронойнгоо энэ үндэр дээдын шанда хүртэһэн байна.

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министр И. А. Гришмановта Ленинэй орден, «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медаль барюулагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Я. П. Рябовта Ленинэй орден барюулагдаба. КПСС-эй Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь байха үедөө арадай ажахын гол шухала һалбаринуудые бүтээсэ ехэтэй мүнөөнэй түхеэрэлгэнүүдээр хангаһанайнгаа, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые, социалис уялгануудые дүүргэлгэдэ амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө тэрэ Эхэ оронойнгоо үндэр дээдын хайра шагналда хүртэһэн байна.

КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Бондаренко, КПСС-эй Курганска обкомой нэгэдэхи секретарь Ф. К. Князев, КПСС-эй Примориин крайкомой нэгэдэхи секретарь В. П. Ломакин, КПСС-эй Чувашай обкомой нэгэдэхи секретарь И. П. Прокопьев, КПСС-эй Мадаганай обкомой нэгэдэхи секретарь С. А. Шайдуров, КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь М. З. Шакиров, КПСС-эй Калининска обкомой нэгэдэхи секретарь Н. Г. Корытков, КПСС-эй Красноярска крайкомой нэгэдэхи секретарь П. С. Федирко, СССР-эй нефтиин промышленностиин министр В. Д. Шашин гэгшэдтэ Ленинэй орден барюулагдаа.

КПСС-эй Челябинска обкомой нэгэдэхи секретарь М. Г. Воропаев, КПСС-эй Томско обкомой нэгэдэхи секретарь Е. К. Лигачев, КПСС-эй Татарай обкомой нэгэдэхи секретарь Ф. А. Табеев Октябриин Революциин орден абаба.

Н. В. Подгорный шагнагшадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалаад, ажалдаа шэнэ амжалта туйлахыень, зол жаргалтайгаар ажаһуухыень эдэнэртэ хүсэһэн байна.

Ажал хүдэлмэриинь үндэрөөр сэгнэһэнэй түлөө шагнагдагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ халуун баяр хүргэбэ.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

НҮХЭД И. М. ГОРБУНОВТО БА А. М. ДОБРЫНИНАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН ГЭҺЭН НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын автомобильна харгы барилгада габьяатай байһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан** гэһэн нэрэ зэргэ олгохо:

Горбунов Иван Матвеевичтэ — Буряадай барилгын ба автомобильна харгы ашаглаха үйлэдбэриин управлениин харгы-барилгын 3-дахи управлениин скреперист.

Добрынина Анна Михайловнада — Буряадай барилгын ба автомобильна харгы ашаглаха үйлэдбэриин управлениин харгы барилгын 3-дахи управлениин үйлэдбэриин түсэблэлгын таһагай начальник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной октябриин 27.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

ХАРГЫ БАРИЛГЫН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын автомобильна харгы барилгада эрхим һайн дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй Грамотаар** шагнаха:

Гринчишин Иван Степановичые — Буряадай барилгын ба автомобильна харгы ашаглаха үйлэдбэриин управлениин ахамад инженер.

Молчанов Михаил Даниловичые — Буряадай барилгын ба автомобильна харгы ашаглаха үйлэдбэриин управлениин харгы-барилгын 3-дахи управлениин экскаваторай машинист.

Родионов Гавриил Вениаминовичые — Буряадай барилгын ба автомобильна харгы ашаглаха үйлэдбэриин управлениин харгы-барилгын 3-дахи управлениин крановщик.

Шляхов Анатолий Ефимовичые — Буряадай барилгын ба автомобильна харгы ашаглаха үйлэдбэриин управлениин харгы-барилгын 3-дахи управлениин жолоошон.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной октябриин 27.

ГҮН ЭРМЭЛЗЭЛТЭЙГЭЭР, БАТА ЖАГСААЛТАЙГААР

Октябриин 29-нэй үдэр Ленинскэ комсомолнай өөрынгөө мүндэлһэн заншалта ехэ һайндэрые тэмдэглэбэ. Совет ороной залуу үетэнтэй нэгэн хамта гурбан орденто манай республикын хүбүүд, басагад энэ һайндэрөө урма баяртайгаар, омог дорюун ажал хэрэгээр угтаһан байна.

КПСС-эй XXV съездын хараалһан шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө 1976 оной түрүүшын үдэрһөө арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхинһээ республика доторнай ажалдаа коммунис ёһоор хандахын түлөө, ажалай эгээл эрхим бүтээсэ туйлахын түлөө, үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөөн эршэ шангатайгаар дэлгэрһэн бэлэй. Энэ ехэ тэмсэлдэ комсомолшууд болон залуушуул угаа эдэбхитэйгээр оролсоо.

Алибаа үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг олон залуу түрүүшүүл 1976 оной, мүн арбадахи табан жэлэй түсэбүүдые бүхы дээрэнь болзорһоонь урид дүүргэхын тула угтамжын түсэб, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан юм.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай утаһа ээрэгшэ, табан жэлэй гвардеец Валентина Гаврилова табан жэлэй даабарие гурбан жэл 8 һарын туршада, прибор бүтээлгын заводой токарь Александр Галданов 1976 оной даабарие Агууехэ Октябриин революциин 59-дэхи жэлэй ойе һайндэрлэһэн үдэр дүүргэхэ гэһэн үндэр уялга абаа һэн. Түнхэнэй аймагай Саянанай совхозой комсомолшууд һаалишад Доржо Хапхаранов, Радна Тархаева, Светлана Манзаракшеева гэгшэд табан жэлэй туршада (совхозой түсэбэй ёһоор) арбан жэлэй туршада һаагдажа боломоор һү абаха гэһэн үндэр уялгатай. Түнхэнэй бэрхэ һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Мүнөө 150 мянга гаран хүбүүд, басагад «Ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлхэ табан жэлдэ — залуушуулай эрмэлзэл, оюун бэлиг зорюулха» гэһэн олониитын ехэ хүдэлөөндэ, Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойе һайндэрлэхэ үсэр КПСС-эй ЦК-да Ленинскэ комсомолой эльгээхэ рапортдо гараа табиха эрхэдэ хүртэхэ тэмсэлдэ хабаадана.

«ЛенинградБАМстрой» трестын оньһожоруулгын участогай Василий Леонкиной, Николай Гаристын комсомол-залуушуулай экипаж «Агууехэ Октябриин 60-дахи ойдо жаран габшагай недели» гэһэн Ленинградска областной комсомольско органиизациин үүсхэһэн хүдэлөөе дэмжээд, ажалай вахтада жагсанхай. 1977 оной ноябриин долоон болотор үргэлжэлхэ недели бүхэн Совет засагай мүндэлһэн үдэртэ зорюулагдажа эхилээ бшуу.

Үүсхэлшэ комсомолшуудай халуун уряаеынь манай республикын газар дээгүүр татагдаха Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэ хүдэлжэ байһан комсомол-залуушуулай бүхы коллективүүд дэмжээд байна.

Республикымнай комсомолшууд болон залуушуул 1976 оной ургаса хуряалгада угаа эдэбхитэйгээр хабаадажа, габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулаа бшуу. Зургаа мянга гаран хүбүүд, басагад поли дээрэ, ороохоной тоогууд болон полевой станууд дээрэ хүдэлбэ. Комсомол-залуушуулай мянга гаран агрегадууд таряа хадалга, ороохо сохилго дээрэ ажаллажа, ургаса хуряалгын хүдэлмэрие саг сооһь, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ тэмсэлдэ гайтай ехэ хубитаяа оруулаа гээшэ.

Олон залуу механизаторнууд һайнаар, үнэхөөрөө габшагайгаар хүдэлөө. Жэшээнь, Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой комбайнер В. Намсараев 11 мянга шахуу центнер ороохо сохёо. Тиихэдэ Кабанскын совхозой комбайнер, залуу коммунист Валерий Идрисов 12.148 центнер ороохо сохижо, ехэ амжалта туйлаба. Кабанскын аймагай Оймарой совхозой комбайнер Виктор Аверяскин, «Прибайкальский» совхозой — Петр Чуркин, Түнхэнэй аймагай Саянанай совхозой— Борис Машкеев, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой — Юрий Ковалевский болон бусад олон залуу механизаторнууд ажалай һайн амжалта туйлаа.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд болон материалнуудые шудалха асуудал хадаа үзэл сурталай хүдэлмэриин нэгэ шухала зүйлынь мүн болоно. Комсомолой политическэ гэгээрэлэй һуралсал хаа хаанагүй эхилээд байна. Гадна «Ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлхэ табан жэлдэ залуушуулай эрмэлзэл, оюун бэлиг зорюулха» гэһэн гол темээр ленинскэ хэшээлнүүд үнгэргэгдэжэ байна. Һуралсалай энэ жэлдэ 20 мянга гаран комсомолшууд, залуушуул марксистско-ленинскэ теориин асуудалнуудые, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри болон документнүүдые шудалжа захалба.

Мүнөө үедэ республикын комсомолой эхин организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Хоёр һара шахуу саг соо хэгдэһэн энэ харюусалгатай хүдэлмэриин дүнгые хаража үзэхэдэ, суглаанууд яһала эмхитэйгээр, эрилтэ ехэтэйгээр болоо, хүдэлмэреэ гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ шадаа, зүб зорилго тодорхойлоо гэжэ хэлэмээр.

1976 ондо ороной комсомолой организацинуудта комсомолой документнүүдые һэлгэхэ эмхидхэлэй-политическэ ехэ хэмжээ ябуулга дүүрэхэ ёһотой. Энэ хэмжээ ябуулгын дүн хараад үзэхэдэ, манай республикын комсомольско организацида һайн жэшээтэй ехэ хубилалта болоо гэжэ хэлэхэ зэргэтэйбди. Комсомолшуудай ажалай, ниитэ-политическэ эдэбхи нилээд хүгжөө. Тэдэнэй түрүү зэргэдэ ябаха үүргэ эли бодо дээшэлээ бшуу. ВЛКСМ-эй бүхы гэшүүдэй 92 процентнь ниитын даабари дүүргэнэ. Өөрын хубиин комплексно түсэбөөр хүдэлдэг комсомолшуудай тоо улам олошороо. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрдэг болоһон ушар комсомолой организацинуудай ажал ябуулгада ушардаг дутуу дундануудые усадхаха, хүдэлмэреэ һайжаруулха хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тэмсэлдээ улам һайн амжалта туйлахыень ВЛКСМ-эй областной комитет бүхы эхин организацинуудтаа хүсэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн удха түгэлдэр үгээр, тэрээн дотор хэгдэһэн тоймшолол болон ажаглалтануудаар зоригжоһон республикын комсомолой үетэн саг шадаа бүри ехэ амжалта туйлаха байһаниинь дамжагүй.

А. ЛОСКУТНИКОВ
ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

БАМ

ШЭНЭ ТОСХОН МҮНДЭЛНЭ

Үнгэрэгшэ оной май һарада Дабаанһаа 12 километрэй зайда оршодог Гоуджекит голой эрьедэ тоннельнэ 12-дохи отрядай 4-дэхи участогай барилгашадай десант буужа, бар тайгын эгээл дүлии, хүнэй ябаагүй шэдхэ шэрэнги газарта шэнэ тосхон бодхоожо эхилээ һэн. Тосхоной һуури табиха хүндэдэ тус отрядай хүбүүд дэмы хүртөөгүй байха. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр иимэрхүү газарнуудта хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоһон байгаа бшуу. 1974 оной зун эдэ хүбүүд лэ Курлы хушуун дээрэ түрүүлэн бууһан, мүнөө тэндэ түргэн ургажа байгаа Северо-Байкальск хото эдэ нүхэдэй хүдэр гараар үндыжэ, габшагай ажалыень гэршэлнэ.

Бар тайга сүлөөлжэ, шэнэ барилга эрхилхэ дүршэл ехэтэй болоһон эдэ хүбүүд Гоуджекит дээрэшье түргэн түбхинөө һэн. Түрүүшын үедэ хэды олон бэрхэшээлнүүд ушараа б? Эдеэ хоол, барилгын материалнууд дуталдадаг байгаа эдэ бүгэдөөр барилгашадые хангаха хэрэг тон хүндэ һэн. Жэшээнь, мүнөө Северо-Байкальскһаа Гоуджекит хүрэтэрхи зайе 1 час соо гаталдаг болоо һаа, нёдондо энэ зай 4—5 час соо дабагдадаг һэн. Гэбэшье, барилгашад түрүүшын хүндэ бэрхэшээлнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа, яһала ехэ юумэ бүтээгээ.

Мүнөө тоннельщигүүд өөһэдынгөө гараар бариһан дулаахан хамтын байрануудта ажаһууна. Ажалай үдэрэй һүүлээр Казахстанһаа комсомолой путёвкоор ерэһэн А. Розенбахай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригадын гэшүүдэй бариһан банида орожо, бэеэ угааха аргатай. Мүн барилгашадай эдеэ хоолшье нилээд һайжараа. «Алёнка» гэжэ нэрлэгдэһэн столоводо ороходо Улаан-Үдэ хотын техническэ мэргэжэл олгодог 9-дэхи училищи дүүргэһэн комсомол басагад Дэрээза, Усатенко болон бусад амтатай эдеэгээр хүндэлхэ. Бэрхэ тогоошон Л. Гомзяковагай даадаг энэ столоводо халуун эдеэн хододоо бэлэн байдаг.

Дүршэл шадабаритай барилгашан Николай Гаврилович Ботясовай бригадын гэшүүд энэ столовые бата найдамтайгаар бариһан юм. Энэ бригадынхидай ажал тухай хэлэхэ болоо һаа, тэдэнэй эхилһэн барилга бүхэн заатагүй саг болзор соогоо ашаглалтада оруулагдадаг, һайн шанартайгаар баригдадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

...Оройдоол нэгэ жэлэй саада тээ эндэ бар тайга байгаа һэн. Харин мүнөө эндэ тоннельщигүүдэй шэнэ тосхон урган үндыжэ, аяар холоһоо сонхонуудаа ялалзуулан, уриһан мэтэ харагдана.

А. ПЕТУШИНОВ,
БАМ-ай барилгашан.

Улаан-Үдын сэмбын комбинадай коллектив Агууехэ Октябриин 59 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна. Комбинадай олонхи хүдэлмэришэд үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэжэ, бага гаргашатайгаар продукци ехээр гаргана. Сэмбэ нэхэгшэ Валентина Чашкова эрхим түрүү ажалаараа бэшэнэй дундаһаа шалгарна. Байгша оной юһэ һарын даабариһаа гадуур 900 метр бүд нэхэһэн юм. Бүхы продукцияа гүрэнэй шанарай тэмдэгтэйгээр гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбэ нэхэгшэ В. Чашкова.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

НЮТАГ НУГАДАА ХҮНДЭТЭЙ

Һаяшаг Хурамхаанай аймагаар ябахадаа, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна таряан ажахын 2-дохи бригадада хүрөө һэмди. Бригадир Кубунчик Едошкеевич Галсанов бидэниие баяртайгаар угтаба. Альгыемнай шангаар адхан мэндэшэлэлсэнэ. Таряашанай хүдэр гарнууд. Баян ургаса абахын тула энэ гарнууд али зэргын ехэ ажал хэнэ гээшэб? Оньһон тракторнуудые шадамар бэрхээр жолоододог гарнууд...

Кубунчик Едошкеевич Галсанов хүдэр гараараа холын полинууд тээшэ заажа байгаад ажал хэрэг, саашанхи хараа зорилгонууд тухайгаа хөөрэнэ.

— Зарим полинууд дээрэһээ 14—15 центнер таряа хуряагаабди. Тоог дээрэмнай 12 мянган центнер таряан оруулагдаад байна, — гэжэ баяртайгаар хэлэжэ байгаа һэн. Үндэр томо бэетэй, дүшөөд наһанай энэ механизатор ямар нэгэ бодолдо эзэлэгдэн саг дары дуугай болоодхихо юм.

Энэ хүн мүнөө юун тухай бодомжолно хаб? Үнгэрэн ошоһон жэлнүүд ухаандань һэргэнэ гү? Магад ерэхэ жэлэйнгээ ажал хэрэгүүд тухай бодомжолжошье болоо. Таряа хуряалгын хүдэлмэри яһала амжалтатайгаар ябажа байна ха юм. Хура, бороо орожо тиимэ ехэ һаад хээгүй. Комбайнуудшье эбдэржэ һаатанагүй бшуу. Таряа хуряалгаяа яһала һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилээ һэмнай. Тиимэһээл энэ харюусалгатай ажалда хабаадагшад үдэр һүниишье илгангүйгөөр хүдэлжэ байна ха юм. Бригадынь механизаторнууд ямар оролдосотойгоор хүдэлнэб.

Жэшээлхэдэ, Шанюшка Надмитович Занаев халзанайнгаа нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. 1973 ондо 8 мянган центнер таряа сохижо, колхозой чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн шуу. Үнгэрһэн жэлдэ 7 мянган центнер таряа суглуулаа һэн.

Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан Мүнхэ Базарович Гармаевые абаад үзэе. Комбайнаа шадамар бэрхээр жолоододог, ехэ таряа хадажа, бэшэнэйнгээ дундаһаа шалгарһан лэ байдаг. Кубунчик Едошкеевич мүнөө хамта хүдэлдэг хүдэр дорюун ажалша нүхэд тухайгаа шэбшэжэшье болоо.

Өөрөө трактор, комбайн жолоодоходоо хүнэй хойно орогогүй юм. Таряашанай хүнгэн бэшэ мэргэжэл шудалаад, бүхы шадалаа, бэлигээ хамтын хэрэгтэ зорюулдаг бэлэй. Газар гүнзэгыгөөр, һайнаар хахалха, таряа агротехническэ гурим ёһоор тариха гэжэ ехэ оролдодог һэн. Мэргэжэл шадабаряа ходол дээшэлүүлжэ байдаг. Нютагайнь зон «агрономнай» ерэбэ гээд хэлсэдэг. Дэмы иигэжэ хэлсээгүйл ёһотой. Баруун Хүнтэйдэ хэдыдэ, ямараар таряа тариха тухай Кубунчик Едошкеевич Галсанов һайн мэдэдэг. Тиигэхэдээ байгаалиин хамаг «нюусануудые» хараадаа абадаг. Энээн дээрэһээл тус бригадын коллектив ган гасуурта жэлнүүдтэшье тогтууритай һайн ургаса абана ха юм.

1973 он хэзээдэшье мартагдахагүй. Энэ жэл Кубунчик Едошкеевич Галсановай бригадын механизаторнууд ехэл һайнаар хүдэлжэ, гектар бүриһөө 20—22 центнер таряа хуряагаа һэн. Бригадир К. Е. Галсанов тиигэхэдэ Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа бэлэй, Базараа һайнаар эдлээд, таряа тарибал Баруун Хүнтэйһөө ехэ ургаса абаха арга боломжын бии байһаниинь тус бригадын коллектив хэрэг дээрэнь харуулжа шадаа. Һүүлшын жэлнүүдтэ 2-дохи бригадын гэшүүд баян ургаса хуряаһан байна.

Кубунчик Едошкеевич хори гаран жэл Баруун Хүнтэйн тала дайдада таряа ургуулна. Энэ хугасаан соо [...]дэн мянган центнер та[...] ургуулжа, гүрэндөө түш[...]һан байха. Дүршэл е[...] бэрхэ механизаторые [...] жэлэй саана бригад[...] табяа бэлэй. Кубу[...] Едошкеевич Галсанов [...] хүдэлмэри эмхидхэхэдээ [...]ришье шадамар байг[...] харуулба. Һүүлэй табан [...] соо 2-дохи бригадын м[...]заторнууд тогтууритай [...] ургаса абажа, колхоз, а[...] дотороо нилээд суурха[...] гасууртай энэ жэл[...] гектар бүриһөө дунда зэ[...] 10—12 центнер ургаса а[...]

— Үндэр ургаса абаха[...] һаа намартаа газараа [...]жа, һайса элдүүрилхэ [...]тэй, — гээд Кубунчик Е[...]ксевич хөөрэнэ.

Энэ бригадын коллек[...] арбадахи табан жэлэй [...]шын жэлдэ үндэр ург[...]гуулха гэһэн уялгаяа [...] татайгаар бэелүүлжэ [...]

Буряадай АССР-эй г[...]та механизатор, ком[...] Кубунчик Едошкеевич Г[...]санов саашадаа ажал [...]мэреэ бүри һайнаар [...]жэ, үшөөл баян ургаса [...]ряаха дүүрэн арга [...]той гээд бидэ шэбш[...] һэмди.

К. ЖАМЬЯНОВ.

СОВЕТ ОРОН ШЭНЭ ҺОНИН

ГОРНЯГУУДАЙ АМЖАЛТА

КРАСНОТУРЬИНСК (Свердловско область). (ТАСС-ай корр.). Уралай энэ хотын горнягууд даабариһаа гадуур 50 мянган тонно түмэрэй руда малтаба. Руда малтан абалгын ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ улам нэмэгдэһэн байна. Шэнэ технологи хэрэглэжэ, техникэ нэбтэрүүлжэ, газар доорохи бүхы хүдэлмэри хүдэлгэгдэнэ. Агуу Октябриин һайндэрэй ажалай вахтада жагсажа, шахтёрнуудай олон бригаданууд халһанайнгаа даабарие нилээд үлүүлэн дүүргэнэ.

«АЛМАЗ» САНАТОРИИН ШЭНЭ КОРПУС

ТРУСКАВЕЦ (Львовско область). (ТАСС-ай корр.). «Алмаз» санаториин арбан дабхар шэнэ корпус түрүүшын хүнүүдые угтан абаба. Мүнөө санаторидо мянган хүн нэгэ доро амарха аргатай болонхой.

«Алмаз» хадаа бүхэсоюзна элүүржүүлгын газарай нэгэн хубинь болоно. Тэрэнэй түрүүшын ээлжээн — «Кристалл» гэжэ санатори хоёр жэлэй урда тээ ашаглалтада оруулагдаа һэн. Һаяар энэ үшөө 4 корпус баригдаха. Поликлиническэ, диетическэ столово, соёлой ордон, худалдаа наймаанай түб энэ баригдаха юм.

ГРАЖДАН ДАЙНАЙ БААТАРНУУДТА

ОРЕЛ (ТАСС-ай корр Н. Лиховек). Граждан дайнай баатарнуудта зорюулагдаһан хүшөө Орёл хотодо [...]ярай оршон байдалда нэгэ[...]бэ. 1919 оной октябрь һа[...]да Орёл ба Кромо шадар Де[...]никинэй сэрэгүүдэй ha[...] бута сохигдоһон ойе һа[...] лэлгэдэ тэрэ хабсаргагдаһа[...] байгаа.

Буденовко малгайтай ши[...]нельтэй залуу эхэнэр т[...] дээрэ үргөөд зогсоно. [...] хүшөө Брестскэ үйлсэдэ, О[...]лик мүрэнэй үндэр эрье [...]рэ табигдаһан. Мрамор [...]луугаар хэгдэһэн табсан [...]рэнь бронзоор иигэжэ h[...]лэгдэнхэй: «Граждан дай[...] баатарнуудта зорюулагдаа[...]

«Орёл шадарайнхидал [...] иимэ шуһа адхаралгата [...] туу шанга байлдаанууд [...] хэзээдэшье болоогүй [...] гэһэн В. И. Ленинэй үгэнүү[...] тээ доронь бэшэгдэнхэй.

БАМ ТУХАЙ КИНОТРИЛОГИ

БЕРЕЗОВО ТОСХОН (Хабаровска хизаар). (ТАСС-ай корр. Ю. Вдовин). Бай[...] Амарай түмэр замай [...] участогтахи Березово [...]ной клубта сэрэгшэдэй [...]хид экран дээрэ өөһэд[...] хараһан байна. Энэ [...] барилсажа байгшадай [...] Вадим Сурнинай бүү[...] «Добтолго» гэжэ барим[...] фильм эндэ түрүүшынхэ[...]руулагдаба. Энэ хадаа [...] ехэ харгы зам барижа [...] шадан баатаршалгата [...] хэрэгүүд, ажабайдал [...] хөөрэһэн тэрэнэй гурб[...] фильм болоно. «Бидэ [...] баринабди». «Түмэр [...] барилгын юрын хүнүү[...] һэн түрүүшын хоёр фи[...] барилга дээрэ алдарш[...] юм. Хабаровска [...] харалга дээрэ эдэ [...] I шатын дипломуудаар [...]нагдаа һэн.

Мүнөө В. Сурнин Б[...]ай барилгашадай ажэ[...]да болоһон дурасхаалта [...]лэ хэрэгүүд тухай [...] шэнэ картина буулгах[...]дэжэ байна.

ТАДЖИГАЙ ССР [...] хададахи «Фахробод» [...] совхоз тусгаар уһала[...] гүй газарта жэмэс у[...] шэглэлтэй боложо [...] Жэмэсэй таряалан [...] метр үндэр газарта [...] Энэ жэлдэ совхозон [...] шад түрүүшын ургаса [...]жа, мянга гаран тонно [...] град гүрэндэ тушаагаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «[...]робод» совхозой главна [...]ном Олимкул Шодыев. [...]мэсэй таряалан болохо [...] тэгшэрүүлгэдэнэ. Со[...] газар дайдада энээгээр [...]дог юм.

ТАСС-ай фотохр[...]

Түрүү арга юундэ нэбтэрүүлэгдэнэгүйб?

Намар, үбэлэй һарануудта һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар республикын бүхы һаалишадта Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой һаалишад болон мал адуулагшадай хандалгада харюу болгон, Зэдын аймагай һаалишад өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, шэнэ уялгануудые абаһан байна.

Үнгэрһэн үбэл һү һаалгые ехээр дээшэлүүлжэ, 600 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Доодо Үшөөтэйн һаалиин фермынхид хамагһаа урид мэдүүлгэ хээ.

Тус фермын һаалишад һаалияа энэ жэл үнеэн бүриһөө дунда зэргэнь 2.500 килограммда хүргэжэ, бүхы дээрээ 4.980 центнер һү һаагаад, түсэбһөө гадуур 200 центнер һү декабриин 10 болотор гүрэндэ худалдахабди гэжэ мэдүүлээ. Энэ жэлэй 9 һара эдэнэр түсэбөө 104 процент дүүргээ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 210 центнер һү үйлэдбэрилһэн байна.

Мүнөө һаамхай үнеэд үбэлэйнгөө байрада орожо, уянда байлгагдана. Сүүдхэ соо үнеэн бүхэндэ нэгэ килограмм, гадна һаагдаһан һүнэйнь килограмм бүридэ үшөө 500 грамм талха тараанай зүйл һолоомотой холин буйлуулаад үгтэнэ. Мүн һаамхай үнеэн тус бүридөө 20 килограмм шэмэтэ тэжээл—куузику эдижэ, үдэртөө ойро зуурада зелёнко дээрэ бэлшээгдэдэг.

Фермын түрүү һаалишан Ханда-Сурун Дамдиновна Цыбикова 9 һарын туршада даалгагдаһан 25 үнеэн бүриһөө 2.339 килограмм һү һаажа, аймагай түрүү һаалишан Е. И. Грудининые хүсэн ябана.

Энэ һаалишан 9 һара соо 441 центнер һү һааха байһан һаа 563 центнер һаажа, түсэбөө 127 процент дүүргээ юм. Энэ амжалтань минитэ ерээгүй. Һаалишан үнеэн бүхэниие тугаллуулжа, һайнаар һаадаг, машинаар һаалгандаа дадхаан һургадаг юм. Ханда-Сурун Дамдиноватай хамта ажалладаг һаалишад Ринчин Чагдурова, Радна Шарапова, Ханда Сайкеева болон бусад һайн дүнгүүдые туйлана.

Мүн нёдондо 1000 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэһэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай һү һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэд Кабанскын аймагай һаалишадай хандалга халуунаар дэмжээ. Булагайхид энэ жэлэй туршада 8300 центнер һү һаажа, тэрэнэйнгээ 7290 центнерые гүрэндөө худалдаха ёһотой юм. Үнгэрһэн юһэ һарын туршада, 6800 центнер һү һаажа, нёдондо жэлэйнгээ хэмжээе 200 центнерээр үлүүлээ. Гэбэшье энэ жэлэй юһэ һарын түсэб бага зэргэ дүүргэгдэнгүй үлэшөө.

— Бидэнэр жэлэй эсэс болотор үшөө 1660 центнер һү үйлэдбэрилжэ, түсэбһөө гадуур 160 центнерээр ехэ һү абаха арга боломжотойбди гэжэ тоолообди. Тиигэжэ түсэбөө 4—5 хоногоор болзорһоо урид дүүргэхэбди. Энээниие өөһэдынгөө арга боломжонууд дээрэһээ тодорхойлһон байнабди, — гэжэ фермые эрхилэгшэ А. Г. Югова мэдүүлнэ.

Мүнөө сүүдхэдөө 2100 килограмм һү һаадаг һаа, саашадаа энэ хэмжээгээ нилээд нэмээхэ аргатай. Һаяын үдэрнүүдтэ һолоомо хэршэн жэжэдхэжэ уураалаар дэбтээгээд, бутаргагдаһан таряа талханай холисотой хамта үнеэн бүридэ 10—15 килограмм хүрэтэр үгэдэг болохо юм. Мүн мочевинэ тэжээлдэ нэмээгдэхэ. Тиимэһээ энэ фермын һаалишадай һү һаалгаяа нэмээхэнь дамжаггүй. Һаалишад Л. Ф. Нечаева 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө 2280 килограмм, Е. И. Брикова — 1945, А. Н. Борисова — 1741, В. Г. Гончарова — 1693 килограмм һү һаагаад байна.

Бүхы һааһан һүнэйнгөө 85 процентые худалдадаг байбал, саашадаа 90 процентыень худалдадаг боложо, түсэб үлүүлхэ хэрэгтэ горитой нэмэри болгохоор хараалагданхай. Жэлэй эхинһээ хойшо худалдагдаһан һүнэйнь 80 процентнь нэгэдэхи группада абтаһан һаань, тэрэниие 85 процентдэ хүргэхэ зорилготой юм.

«Мир» колхозой Харабусанай һаалиин фермын коллектив үнгэрһэн 9 һара соо һү һааха түсэбөө 102 процент дүүргэжэ, 800 түхэригэй шанда хүртөөд байна. Һаалишан М. Д. Гармаева үнеэн бүриһөө 2343 килограмм һү һаажа, 9 һарынгаа түсэбые 159 процент дүүргээ. Түрүү һаалишанай нүхэд Е. Б. Мухолзоева үнеэн бүриһөө 1798 килограмм, Д-С. Б. Бадмаева — 1860 килограмм, А. С. Колодина—1429 килограмм һү һаажа, түсэбөө 5—29 процентээр үлүүлээ. Энэ коллектив мүн лэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэхэ уялга абанхай.

Ленинэй ордента Борьёогой совхозой нугын һү һаалиин фермэ жэлһээ жэлдэ амжалта туйладаг юм. Гүрэндэ һү худалдаха юһэ һарынгаа түсэб 106 процент дүүргээд, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн зорилго эдэнэр мүн лэ табинхай.

Гэхэтэй хамта, дээрэ дурдагдаһан Булагай, Харабусанай һү һаалиин фермэнүүд, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозууд гүрэндэ һү худалдаха 9 һарынгаа түсэб оройдоол 91—90 процент дүүргээд байна. Энэнь аймагай һү тушааһан дунда зэргын хэмжээнһээ бага болоно. Харин аймаг бүхыдөө 9 һарынгаа түсэб оройдоол 92 процентээр дүүргэһэн байха юм.

Аймаг дотор, илангаяа, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд, «Октябрьский», «Заречный», «Ториин» совхозууд мүн лэ ехэ гээгдэлтэй гараа. Тиихэдэнь аб адли эрхэ байдалда зэргэлээд байдаг XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз, Борьёогой, Оёорой совхозууд һү һаалтаяа доошолуулангүй, 9 һарынгаа түсэб тус бүридөө 107—106—102 процент дүүргээд, үнеэдэйнгээ үбэлэй байрада ороһонһоонь хойшо бүришье ехэ һү абажа байна.

Дээрэ дурдагдаһан фермэнүүдэй һаалишадай дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлэн, хамагай шадабари болгохо, илангаяа үнеэдэй һаали дээшэлүүлхын түлөө тэдэнэй хэдэг хүдэлмэриие шудалан нэбтэрүүлхыень ажахынуудай зоотехнигүүдые уялгалхаар байна. Мүн һаамхай үнеэдые харууһалха, эдеэлүүлхэ тушаа онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Зарим ажахынуудта, жэшээнь, Ториин совхозой һү һаалиин фермэнүүдтэ эмхи гурим тон муугаар сахигдана. Совхозой Хуурайн, Наринай фермэнүүдтэ үнеэдые һая болотор уянда оруулаагүй байна. Харин Хотогорой, Армагай, Хулдадай фермэнүүдтэ һаамхай үнеэд һаял үбэлэй байрада оруулагдажа, тэжээл абадаг болоо. Октябриин эхиндэ һаамхай үнеэдэй тоо хүсэд тодорхойлогдоогүй байгаа һэн. Жэшээнь, Хуурайн фермэдэ 150 үнеэдэй 80 толгойнь һаагдаха ёһотой гэжэ тоологдобошье, оройдоол 40 үнеэдыень һаажа, 80—85 килограмм һү абажа байгаа юм. Иимэ «һаалиһаа» үрэ, олзо байха аал? Наринай фермэдэ 250 үнеэн уянда байлгагдаха түсэбтэй. Теэд тэндэнь мүнөө үнеэдынь хахадшье суглараагүй хэбээрээ. Совхозой ахамад зоотехник Д. А. Иванов эндэ, тэндэһээ тэды эды үнеэд асарагдаха юм гэжэ хургаа тоолохоһоо бэшэ юушье бүтөөнэгүй.

Һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэридэ тус ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй һаналаа табидаггүй дээрэһээнь сентябрь һарада сабшалантай хэнзэ ногоондо, таряанай үлэгдэл дээрэ бэлшээгдэжэ байһан үнеэд һүеэ «татаһан» байха юм. Тиигэжэ совхоз 9 һара соо һү гүрэндэ худалдаха түсэбөө 800 центнерээр дүүргээгүй.

Мүн эндэхи «Заречный», «Октябрьский» совхозуудташье иимэ байдал ажаглагдана. Аймагай хүдөө ажахын управлениин болон ажахынуудай зоотехнигүүд эхин дээрэ хэлэгдэһэн түрүү фермэнүүдэй хүдэлмэриин дүршэл бултанда дамжуулха хүдэлмэри ябуулдаггүй байна. Ажахынуудай партийна организацинууд, профсоюзуудай, комсомолой комитедүүд түрүү арга нэбтэрүүлгэдэ һулаар хандана. Социалис мүрысөө үргэдхэн дэлгэрүүлжэ, түрүү дүй дүршэл олоной шадабари болгохо хэрэгые толгойлногүй. Энэнь ехэ алдуу гэжэ тэмдэглэхээр.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Зэдын аймаг.

...РАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА ОРОЛДОХО ГЭЭШЭ АРЮУН НАНГИН ЗОРИЛГО

СССР-эй юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесси

СССР-эй Верховно Соведэй сесси октябриин 28-да Кремль соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһэн байна. Советскэ Союзай экономическа хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхэ тухай, совет хүнүүдэй һуудал байдал һайжаруулха тухай, эб найрамдал бэхижүүлхэ тухай анхаржа байһанаа үгэ хэлэһэн депутадууд мэдүүлбэ.

НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ

Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ депутат В. П. Рубенэй түрүүлэлгэ доро палатануудай заседаниинуудай зал соо октябриин 28-най 10 часта СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй түрүүшын заседани нээгдэһэн байна.

Депутадууд болон айлшад нүхэд **А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Д. Ф. Устинов, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, М. В. Зимянин** гэгшэдые альга ташалгаар угтаа.

Сессидэ хабаадагшад сессинүүдэй хоорондо үнгэрһэн үе соо наһа бараһан депутадууд Я. С. Гросула, Г. С. Дзоценидзе гэгшэдэй дурасхаалые хүл дээрээ бодожо, хүндэлэн ёһолһон байна.

Наһа бараһан депутадуудай орондо һунгагдаһан депутадуудай эрхэ түлөөлэлгые Мандатна комиссиин шалгаһан тухай Мандатна комиссиин түрүүлэгшэ депутат **Э. А. Шеварднадзиин** хэһэн элидхэлые Национальностьнуудай Совет шагнаба.

Эстониин ССР-эй Таллинай түбэй һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаһан депутат Э. К. Окасай, Грузиин ССР-эй Гегечкорско һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаһан депутат З. А. Патаридзиин эрхэ түлөөлэлгые мэдэрхэ гэжэ Национальностьнуудай Совет тогтообо.

СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэб тухай ба СССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай, мүн СССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджет тухай, тэрэшэлэн СССР-эй 1975 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай Национальностьнуудай Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ, һалбаринуудай комиссинуудай ба залуушуулай хэрэгүүдэй талаар комиссиин нэмэлтэ элидхэл Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат **Н. И. Масленников** хээ.

Табан жэлэй түсэбые, тэрэшэлэн комиссинуудай дурадхалнуудые хараада абалсан, 1977 оной түсэбые бүри мүһэн һайшааха гэжэ комиссинууд дурадхаа.

1977 оной түсэбтэ оруулагдаһан заһабаринуудые хараада абалсан, бюджедэй оршые 132 миллион түхэригөөр ехэ болгохо гэжэ комиссинууд дурадхаһан байна.

Оруулагдаһан заһабаринуудые хараада абалсан, СССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджедые оршын талаар 238.939.972 мянган түхэриг байхаар, гаршын талаар 238.732.458 мянган түхэриг байхаар, тиигээд гаршануудта орходоо оршынь 207.514 мянган түхэригөөр үлүү байхаар батална. тэрэшэлэн СССР-эй 1975 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое баталха гэжэ Н. И. Масленников дурадхаба.

Һүүлээрнь СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэбэй асуудалнуудаар, СССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай, СССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджет тухай ба ороной 1975 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай асуудалнуудаар Национальностьнуудай Соведтэ үгэ хэлэлгэн эхилһэн байна.

Национальностьнуудай Соведтэ Украинын Компартиин ЦК-гай секретарь депутат **Н. М. Борисенко** түрүүлэн үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа республикын арадай ажахые хүгжөөхэ асуудалнууд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтобо. Республика арбадахи табан жэлые бата найдамтайгаар эхилээ. Металлурги, нүүрһэ малталга хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэнэ, электрын элшэ хүсэ болон арад зоной хэрэглэмжын эд бараан ехээр бүтээгдэнэ. Бүхыдөө ороһо тариан ехээр хуряагдаа, саахарай свекло, хүдөө ажахын продукциин бусад зүйлнүүдые жэл бүри дунда зэргээр абалга дээшэлээ.

Украинын предприятинуудта, барилгануудта, колхоз, совхозуудта бии байгаа дотоодын арга нөөсэнүүдые үлэмжэ дүүрэнээр хэрэглэхэ асуудалда үгэ хэлэгшэ ехэ анхарал хандуулба.

Табан жэлэй эсэс хүрэтэр республика дотор 400 гаран промышленна предприятинууд, цехүүд ашаглалгада оруулагдаха гэжэ Казахай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэн Түрүүлэгшэ депутат **С. Б. Ниязбеков** мэдээсээ. Урдынхидаал мэтэ, Казахстан ороһо таряа, мяха, ноoһо болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ехээр абадаг, худалдадаг байха юм.

Ороһо таряа худалдалгаяа үргэлжэлүүлхэ зуураа Казахстан, һүүлшын мэдээгээр, гүрэнэй амбаарта 1 миллиард 190 миллион пүүд ороһо таряа адхаа гэжэ С. Б. Ниязбеков мэдээсэбэ.

Эды шэнээн ороһо таряа Казахстан орондоо хэзээдэшье үгөөгүй юм. Баян ургасаяа хуряахадамнай, Россиин Федерациин, Украинын, бусад республиканууда түлөөлэгшэд бидэндэ туһалһан байна. Тэдэндэ бидэнэр үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэбди.

Хүдөө ажахые бүри һайн техникээр хангаха зарим асуудалнууд дээрэ депутат тогтобо. Эдэ асуудалнуудые СССР-эй Госплан, СССР-эй Хүдөө ажахын министерство, «Союзсельхозтехника» ба бусад зарим министерствэнүүд шиидхэхэ зэргэтэй.

СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэб, СССР-эй 1977 оной түсэб ба бюджет дотор ажалша хүн тухай, тэрэнэй һуудал байдал ба зол жаргал тухай хандуулагдадаг анхарал оролдолго бүри мүһэн эли тодоор харуулагдана гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо депутат **Л. П. Лыкова** тэмдэглээ.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ республикын ажалшадай туйлаһан амжалтанууд тухай Грузиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **З. А. Патаридзе** хэлээ. Сайн набша ургуулагшад анха түрүүшынхеэ 356 мянган тонно сортоной сайн набша худалдажа, арбадахи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ хараалагдаһан зорилго бэелүүлбэ. Энэ жэлдэ хүдөөгэй ажалшад орондоо үзэгдөөгүй ехэ ургасын ороһо таряа, үрэ жэмэс, саахарай свекло, тоһолиг болон бусад ургамалнуудые тушааха юм. Гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ худалдаха социалис уялганууд үлүүлэн дүүргэгдэхэ. Түсэбэй ёһоор адууһа малай тоо толгой олошоруулагдаха байна.

1980 ондо түсэбөөр хараалагдаһан 355 мянган тонно сайн набшаһанай орондо 380—400 мянган тонно сайн набша республикын сайн набша ургуулагшад суглуулха гэһэн шиидхэбэри абаа гээд З. А. Патаридзе мэдээсэбэ.

Белоруссиин Барановичай Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ пумаажан будай комбинадай ээрэгшэ депутат **В. П. Булова** иигэжэ хэлээ. Мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэб зүбшэн хэлсэхэ зуураа, бидэнэр үглөөдэрөө харанабди. Эхэ оромнай бүри баян дэлгэр, бүри ехэ хүсэ шадалтай болохо гэжэ мэдэнэбди. Табан жэлэй туршада соо би өөрөө хоёр табан жэлэй даалгабари дүүргэхэ гэһэн уялга абааб гэжэ тэрэ мэдээсэбэ. Тэрэ июлиин 6-да арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даалгабари дүүргээ һэн.

Оронойимнай ажалшад партиин хараалһан түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлнэ гэжэ ВЦСПС-эй секретарь депутат **В. И. Прохоров** тэмдэглээ. Эдэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ совет профсоюзууд хабаадалсана. Үйлэдбэрние дэбжээхэ тухай, 1976 оной арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай анхарал оролдолгоёо шангадхалгада тэдэнэр бүхы ажал ябуулгаяа зорюулна. Энэ мүрысөөн еһотойл бүгэдэ арадай дэлисэтэй болонхой — тэрэндэ 87 миллион үлүүтэй хүдэлмэришэд ба алба хаагшад хабаадалсана.

Киргизэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **А. С. Суюмбаев** үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа энэ табан жэлдэ республикын индустриин зарим һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэдэ хэдэн дурадхалнуудые оруулһан байна.

Партиин хараалһан асари ехэ түсэбүүдые бодотоор бэелүүлхын түлөө совет хүдэлмэришэд бүхы хүсэ шадалаа, дүй дуршалаа, эрдэм мэдэсээ үгэхөөр бэлэн юм гэжэ Казаниин Горбуновой нэрэмжэтэ авиационно заводой фрезеровщик депутат **Г. А. Асхадуллин** хэлэһэн байна.

Арбадахи табан жэлэй түсэб хадаа ороной үйлэдбэриин ба научно техническэ хүсэ шадалай ургалтын, арад зоной һуудал байдал улам саашадань һайжаруулгын туйлай ехэ программа мүн гэжэ Армениин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо депутат **Г. А. Мартиросян** тэмдэглэбэ.

Арбадахи табан жэлдэ Армениин ССР-эй экономикын ба соёл культурын хүгжэлтые харуулһан тоо баримтануудые үгэ хэлэгшэ дурдаба.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, нийтын харилсаануудые нарижуулан һайжаруулха, бүхы совет хүнүүдые марксистско-ленинскэ үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ ажабайдалай социалис түхэл маяг хүгжөөхэ хэрэгтэ манай парти, правительство дээдэ ба тусхай дунда һургуулида, манай бүхы һуралсалда ехэхэн үүргэ олгоно гээд СССР-эй дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр депутат **В. П. Елютин** хэлээ.

Арадай ажахыда ажаллаха мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанар хадаа дээдэ ба тусхай дунда һургуулиин ажал ябуулгын гол сэгнэлтэ болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Эгээл энэ зорилго бэелүүлгэдэ мүнөө бүхы дээдэ һургуулинуудай коллективүүдэй, багша бүхэнэй хүсэлэл оролдолго зорюулагдаха.

Мүнөө боложо байгаа сесси дээрэ хэлэгдэһэн совет арадай амжалтанууд хадаа партиин Центральна Комитедэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Политбюрогой сэсэ мэргэн политикын ашаар туйлагдаа гэжэ Узбегэй ССР-эй табан жэлэй ойн нэрэмжэтэ туршалгын ажахын (Ташкентын область) звеное даагша-тракторист депутат **Э. Алиев** хэлэһэн байна.

Энээгээр Национальностьнуудай Соведэй нэгэдэхи заседани дүүрээ.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй хоёрдохи заседани Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **А. П. Шитиковэй** түрүүлэлгэ доро октябриин 28-най 15 часта Палатануудай заседаниинуудай зал соо нээгдэбэ.

Нүхэд **Л. И. Брежневэй, Ю. В. Андроповой, В. В. Гришинэй, А. А. Громыкын, А. П. Кириленкын Ф. Д. Кулаковой, Д. А. Кунаевай, К. Т. Мазуровай, Н. В. Подгорный, Г. В. Романовай, М. А. Сусловай, В. В. Щербицкиин, Г. А. Алиевай, П. Н. Демичевэй, М. С. Соломенцевой И. В Капитоновой, В. И. Долгихан, К. Ф. Катушевай, К. У. Черненкын, Я. П. Рябовай** ерэжэ һуухадань, депутадууд болон айлшад удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаа.

СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэб тухай, СССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай, СССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджет тухай ба СССР-эй 1975 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай асуудалнуудые депутадууд зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлүүлбэ.

(ТАСС)

ТАСС

...ЭНЭ ҺОНИН

...ТА ХАБААДАХА СЭРЭГШЭДЭЙ ...Й СУГЛААН

Москвагай мэдээжэ барилгашан, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой Н. А. Злобин РСФСР-эй габьяата артистка О. А. Аросева, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй летчик-космонавт авиациин генерал - майор Г. Т. Береговой, ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь С. Г. Арутюнян гэгшэд парадта хабаадаха сэрэгшэдые халуунаар амаршалба.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ баяртайгаар баталан абаа.

(ТАСС).

...ИН АЖАЛАЙ ДАБШАЛТА

Зарим үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд, предприятинууд продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ ба нөөсэлэлгэ дээшэлүүлхэ талаар даабаринуудаа дүүргээгүй; хаа хаана шухала сортын, һайн шанартай эдлэл хэрэгсэлнүүд гаргагданагүй; материалнууд болон эдлэл хэрэгсэлнүүдээр хантаха хамжаанууд абаһан уялгануудаа бүхы дээрэнь дүүргэнэгүй гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Республикын промышленностьда шэнэ онһон техникэ тодхон табиха, үйлэдбэрние нарижуулан һайжаруулха, үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха ба автомадаар хангаха, технологическа түрүү арга, онол нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри саашадань хэгдэжэ үргэлжэлүүлэгдэһэн байгаа. Үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай хүдэлмэриин технико-экономическа дүнгүүд, мүн бүтээн гаргагдаһан продукциин шанар һайжаруулагдаа.

(ТАСС).

...ИЗИОННО ДАМЖУУЛГЫН ...АН» ГЭЖЭ ХЭМЭЛ ОДОН ...ИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

...гэтэ гү, али хара сагаан программануудые дамжуулха ретрансляционно аппаратура тэрээн дээрэ тодхогдонхой.

«Экран» гэжэ хэмэл одон түхэрсэлэн дабшаха замбуулинай замда гаргагдаа.

«Экран» гэжэ хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон аппаратура һаадгүй хүдэлнэ. Командно-хэмжэн тодорхойлдог түхеэрэлгэнүүд хэмэл одые залан ниидхүүлнэ.

Хилын саанаһаа

· телефон · телеграф · радио

БҮХЫ ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ АША ТУҺАДА

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ ганса совет арадта бэшэ харин бүхы хүн түрэлтэндэ шухала удха шанартай байна гээд политическэ ба нийтын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, гадаадын оронуудан хэблэл, радио болон телевидени тэмдэглэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин үгэ хадаа Соведүүдэй оронине али бүхы талаһаань хүгжөөхэ эб найрамдал бэхижүүлхэ гэһэн ленинскэ политика бэелүүлхэ тодорхой программа болоно.

СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүдэлмэрилжэ байһан тухай хэблэл мэдээсэхэдээ, депутадуудай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан документнүүд шахардуу байдал һулаоуулха талаар КПСС-эй эдэбхитэйгээр залаи сэхээр бэелүүлжэ байһанай, совет арадай һуудал байдал һайжаруулха тухай партиин ехэ анхарал хандуулһанай шэнэ гэршэ болоно гээд тэмдэглэнэ.

СССР-эй социально-экономическа хүгжэлтын, бүгэдэ нийтын эб найрамдал хангалгын асари ехэ программа хараалһан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгэ КПСС-эй XXV съездын генеральна хараа шугамые бодотоор бэелүүлхын тула КПСС-эй, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедэй ехэ оролдолго гаргажа байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр **Б. Хнеупек** мэдүүлээ.

Хельсинкидэ туйлагдаһан үгэеэ ойлгосолгые нанинаар бэелүүлгэ ядерна дайнай аюул сараха, бата найдамтай эб найрамдал хангаха арга олгохо байна.

Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин зэргэдэ, Польшын арад зоной дунда айхабтар ехэ һонирхолтойгоор угтагдаба гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай секретарь **А. Верблян** мэдүүлээ. Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ Соведүүдэй оронине хүгжөөхэ, уласхоорондын байдал һайжаруулха гол шухала асуудалнуудта энэ үгэ сэ хэ марксистско-ленинскэ гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэнэ.

«СССР хадаа эб найрамдалай, хани ёһоной харилсаанай харгы замаар дабшана гэжэ бүхы дэлхэйн арад зон ойлгоно. Энэ харгыгаар бидэ саашадаашье ябаха ёһотойбди гэжэ бүхы дэлхэй мэдэхэ ёһотой!» гээд нүхэр Л. И. Брежневэй КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй ендэр дээрэһээ хэлэһэн үгэнүүд ООН-до сууряатайгаар дуулдаба.

Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политика, уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй тухай бүхэдэлхэйн договор баталха тухай, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха тухай асуудалнуудаар совет шэнэ дурадхалнууд дэлхэйн олоннитын зүгһөө халуунаар дэмжэгдэнэ.

Социалис оронуудай делегадууд, хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд ООН-ой Генеральна Ассамблейн заседаниинуудта дээрэ үгэ хэлэхэдээ, эдэ дурадхалнуудые һайшаажа байһанаа мэдүүлнэ.

«Совет дурадхал хадаа шахардуу байдал һулаоуулгые саашадань хүгжөөхын тула Советскэ Союзай, мүн бусад социалис оронуудай хүсэлэл оролдолгонуудай эгээн дээдын хүсэлэн болоно», — гэжэ ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо **П. Флорин** мэдүүлээ.

Сүлөөтэ ба бэеэ даа һан байдалайнгаа түлөө Анголын арадай баатаршалгата тэмсэл Африкын түрүү үзэлтэй хэдэ хэдэн гүрэнүүдэй, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, тэрэ тоодо Советскэ Союзай ба Кубын зүгһөө ханалуун туһаламжа, дэмжэлгэдэ хүртэһэн байна гэжэ Л. И. Брежнев мэдүүлээ гээд Анголын гэгээрэлэй ба соёлой министр **А. Мартинш** хэлэбэ. Энэ үнэн зүб үгэнүүдынь бидэнэй, анголынхидай, зүрхэ сэдьхэлдэ илангаяа дүтэ, ойлгосотой байна.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэдээ, совет коммунистнууд шахардуу байдал һулаоуулхын, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын түлөө СССР-эн тэмсэжэ байһые гэршэлэн харуулна гээд «Финлянди — Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй генеральна секретарь **К. Порккала** ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ.

ФРГ-гэй МИД-эй тусхай түлөөлэгшэ **К. Терфлог** Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые шэнжэлхэдээ, Советскэ Союзай, Баруун Германиин харилсаануудта тэрэнэй тогтоһон ушарые онсолон тэмдэглэһэн байна.

КПСС-эй XXV съездһээ хойшо Л. И. Брежневэй КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ хэлэһэн үгэ тон һонирхолтойгоор эндэ угтагдаа гэжэ **США-гай** ажаглагшад тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

«Буу зэбсэг хуряаха» — ниимэ эрилтэ Европо түбиин арадууд табина. Эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг хүнүүд ФРГ, Бельги болон Голландиһаа Ахен хото ерэжэ «буу зэбсэг хуряае, эб найрамдалай түлөө тэмсэе» гэһэн уриатайгаар хотын гудамжануудаар ябаһан байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БЕРЛИН

Харилсаа холбооной үльгэр жэшээ

ТАСС

ГДР-эй ба Советскэ Союзай мэргэжэлтэдэй бүтээһэн олон янзын зурагуудые буулгадаг фотоаппаратурын табигдаһан «Союз-22» гэжэ замбуулинай онгосын шиидэлгын дүнгүүдтэ СЕПГ-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф үндэр сэгнэлтэ үгэбэ. ГДР-эй ба СССР-эй хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоое гүнзэгырүүлгэдэ, тусхайлхада, «Интеркосмос» гэжэ программа бэелүүлгэдэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө ГДР-эй правительствын үндэр дээдын шагналнуудые барюулалгын баяр ёһолол дээрэ В. Штоф үгэ хэлэһэн байна. Энэ хамтын туршалга хадаа СССР-эй ГДР-эй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбооной нэгэ нэгэндээ туһалалсалга тухай договорой үндэһөөр ажабайдалай бүхы асуудалнуудаар хүгжөөгдэжэ байһан харилсаанай үльгэр жэшээ болоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

БУЭНОС АЙРЕС

Урдын президентые гэмнэнэ

ТАСС

Энэ тушаалда байха үедөө тэрэ ехэ мүнгэ үрһэн байна гэжэ Аргентинын президент байһан Мария Эстелла Мартинес де Перон шэнэ засагаархидаар гэмнэгдэнэ гэжэ федеральна судьятай эндэ толилогдоһон тогтоол соо хэлэгдэнэ. Эсэсэй шиидхэбэриин гаргагдатар һэргылхы гүрмэдэ тэрэнние хааха тухай шиидхэбэри гаргаа.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдээр президентын тушаалһаа буулгагдаһан энэ жэлэй март һараһаа хойшо Мартинес де Перон Аргентинын урда хубиндахи гэртээ хаалгатай байһаар.

Социальна хангалгын ба обществодо туһаламжа үзүүлгын министр байһан Хосе Лопес Реге гэгшэ хуули бусаар мүнгэ үрһэн байна гэжэ мүн лэ гэмнэгдээ. Орон нютагһаа гаража ошоһон гэрэнние полицинхид бэдэржэ захалба. Дээдэ тушаалтан бусад хүнүүд мүн лэ мүнгэ үрһэн байгаа гэжэ гэмнэгдэнэ.

ЛОНДОН. Англиин түб хотын зоопаркда байдаг балшар бага һармагшан тон һонюуша юм.

ТАСС-ай фотохронико.

НЬЮ ЙОРК

США-гай Компартиин һунгалтын урда тээхи митинг

ТАСС

США-гай Компартиин тала баригшадай һунгалтын урда тээхи олоной хабаадалгатай митинг энд болобо. Ороной президентын тушаалда кандидатураяа дэбжүүлһэн Гэс Холлые, вице президентын тушаалда дэбжүүлэгдэһэн Джарвис Таннерые, Нью-Йорк штадһаа США-гай сенадта кандидат Герберт Аптекерые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлхын тула олон мянгаад хүн энэ хотын томо ехэ залнуудай нэгэндэ суглараһан байгаа.

Сугларагшадаар хани халуунаар угтагдан, США-гай Коммунис партиин Генеральна секретарь Гэс Холл митинг дээрэ үгэ хэлэбэ. Ороной буржуазна хоёр партиһаа — республиканска ба демократическа — дэбжүүлэгдэһэн кандидадууд монополинуудай аша туһые хамгаалхадаа, хүдэлмэригүйдэлгэ, саарһан мүнгэнэй уналга гэхэ мэтэ гол шухала асуудалнуудые шиидхэжэ шадахагүй байна гээд тэмдэглээ.

ВЕНЭ

Австриин национальна һайндэр

ТАСС

Австриин Республикын национальна һайндэртэ — саг үргэлжын нейтралитет тухай хуулиин баталагдан абтаһаар 21 жэлэй ойдо зорюулагдажа, КПА-гай түрүүлэгшэ Ф. Муриин статьяе Австриин Компартиин орган — «Фольксштимме» газетэ толилбо.

Саг үргэлжын нейтралитедэй эрхэ ба уялганууд Австриин арадай үндэһэн эрилтэнүүдтэ харюусана гээд статья соо хэлэгдэнэ. Фашис дарлалта мүлжэлгэһөө Австрине сүлөөлэлгэдэ Советскэ Союз шиидхэхы үүргэ дүүргэһэн байна гэжэ Ф. Мури тэмдэглэнэ. Советскэ Союзгүйгөөр Австри нейтральна бэеэ даан байдалтай болоно шадахагүй байгаа.

КАИР

Араб оронуудай хутэлбэрилэгшэдэй зүблөөнэй шиидхэбэри

ТАСС

Араб гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой онсо яаралтай түрүүшын зүблөөн октябриин 26-най үдэшэ орой хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Араб зургаан ороной хутэлбэрилэгшэдэй октябриин 18-да Эр Риядта болоһон зүблөөнэй дүнгүүдые, Ливандахи мүнөөнэй байдалые Араб оронуудай лигиин гэшүүн гүрэнүүдэй толгойлогшонор зүбшэн хэлсээд, иигэжэ шиидхэбэ:

— Зургаан ороной хутэлбэрилэгшэдэй Эр-Риядта абаһан мэдүүлгэ болон тогтоолые һайшааха;

— Ливандахи байдалые һайжаруулхын, Ливанай ба Палестинын арадуудта тохёолдуулагдаһан гарза хохидолые һэргээхын тула Араб гүрэнүүд арга боломжоороо туһалха ёһотой;

— Энэ асуудалаар Араб оронуудай хутэлбэрилэгшэдэй шиидхэбэринүүдтэ, Араб оронуудай лигиин (ЛАС) Соведэй шиидхэбэринүүдтэ үнэн сэхэ байһанаа Араб гүрэнүүд баталба.

— Ливандахи аюулгүй байдал сахилгада Араб оронуудай хоорондын сэрэгүүдтэ шухала хэрэгтэй мүнгэ зөөри һомолхо, Ливандахи аюулгүй байдал сахиха, Араб оронуудай хоорондын сэрэгүүдэй эрилгэ хангахын тула тусхай жаса байгуулха, ЛАС-ай гэшүүн гүрэн бүхэн арга шадальараа энэ жасада мүнгэ зөөри оруулха ёһотой.

ТОЛИ

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ[…]

- Наяад рольдо наадаhан бэлигтэй бэрхэ артистка
- **Манай үхибүүд.**
- Уран шүлэг, аман зохёол
- **Шог ёгто долгин.**

ЗОХЁОХЫ АЖАЛАЙ БАЯР

ХОЦА Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй драмтеатрай сценэ дээрэ Ц. Шагжинай «Шүдхэртэй сүндүүгэй» анхан табигдахада хараhанаа мартадаггүйб. Бэе бэедээ дурлалсаhан Цырегма Дамдин хоёрой үгэ андалдаан түрүүшын үзэгдэлhөө эхилжэ, харагшадай анхаралые татажа байгаа. Зал соо hуугшад сценэ дээрэ боложо байhан үйлэ хэрэгые ажаглан, дурлалсаhан хоёрые дэмжэн, Хасар үбгэнэй hонин аашые наадалан энеэлдэхэ юм. Хаража hуухада яhала зохид, , зүгөөр... нэгэ бага театральна шэнжэтэй.

Тиигэжэ байтар, Цырегмагай эхэ — Бүмэ хүгшэн гаража ерэбэл даа. Бишыхан, хүгшэрhэншье hаа, хүнгэн, гэдэргэнь бооhон пулаадтай, буряад дэгэл болон гутал үмдэhэн. Дэгэл, гуталынь өөртэнь адли «наhа эдлэжэ» хуушарhан. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, ажабайдалда бидэнтэй ходо ушардаг юрын лэ буряад хүгшэн.

Гэбэшье Бүмэ хүгшэнэй гаража ерэхэдэ, театр соо hууhанаа мартажархиhамни жэгтэй байгаа hэн. Үдэр бүриимнай ажабайдал сценэ дээрэ хүрэжэ ерэhэншүү. Бүмэ хүгшэнэй образ бодото байдалhаа абтаhан халаа тиимэ эхэ хүсэтэйгөөр харагшадай мэдэрэлые «хам шүүрээ» ха юм. Бидэнэй урда артистка бэшэ, харин хүдөөгэй нэгэ нютагhаа ерэhэн хүгшэн бэеэрээ бии болоод байhандал, ябахадаашье, дуугархадаашье яаха аргагүй бодото образ. Тиимэhээ тэрэнэй хүсэл зоригые би имагтал ойлгожо байгаа бэшэ, харин зүрхэнэйнь сохилхые дуулажа, hанал бодолойнь гүнисые мэдэрhэн шэнги hуугаа hэм.

Басагандаа жаргал олгохом гэжэ оролдобошье, өөрынгөө мухар hүзэгэй гэмээр зутаран алдаhан Бүмэ хүгшэнэй үйлэ хэрэг зал соо hуугшадые ехэ энеэлгээ hэн. Зүгөөр тэрэ энеэдэн наhатай хүниие наадалhан бэшэ, харин хайрлаhан удхатай байгаа.

Хүгшэн Бүмын зоболон юунhээ удхатайб гэхэдэ, огторгойн мянган бурханда hүзэглэн, үни заланда хэрэгhээ гараhан юумэ сахижа, тахижа, ажабайдалда бии болоhон шэнэ юумэ обёордоггүй, обёорхо дурагүй байгаа бшуу.

Эгээл тиимэhээ гансахан басаганайнь дуратай хүбүүн Дамдинай эхэнэрэй ажал — үнеэ haадаг ушарые ехэ муухай, зэрлиг юумэн гэжэ тоолоно. Тиимэл хадаа үбайгүй мэхэшэ Тартад ламын hабарта орошоhониинь гайхалгүй. Зол болоходоо, хамаг юумэн hайнаар дүүрээ: ламын мэхэ гохо элишэлэгдэжэ, дурлалсаhан хоёр жаргалаа оложо, Бүмын этигэжэ ябаhан этигэлынь шангахан сохилтодо ороо.

Бүмын рольдо наадаhан, арад зоной зүгhөө ехэтэ hайшаагдадаг байhан актрисые РСФСР-эй арадай артистка Надежда (Найдан) Степановна Гендуновас би мэдэхэ, гэрэнэй наадаида үнинэй дуратай болоhон байгааб. Сатирическэ талаараа угаа ехэ хүсэтэй образуудые бии болгоhон элитэ мэдээжэ комедийнэ актриса хадаа Бүмын рольдо наадахадаа, тэрэнэй сэдьхэл бодолые шэнжэлэн, гүнзэгыгөөр тодорхойлон, зурагтаа дулаахан гэхэ гү, зөөлэхэн шэрэ шэлэhэн уран зураашые hануулаа.

Бүмэ-Гендунова — эхэ хүн. Эхын энэрхы сэдьхэлhээ басагандаа дуратай. Наагуураа шэрүүншэг, гэмэргэн. Арадай дундаhаа гараhан эхэнэр хадаа хүнгэн бэшэ ажабайдалые үзэhэн, өөрынгөө мэдэрэлые барижа hуранхай.

Тон лэ олондо ойлгосотой, сэдьхэлэй дулаан ольhотой эхын образые актриса зураглан харуулаа ха юм.

Эхын образууд актрисын зохёохы ажалда онсо hуури эзэлнэ. В. Халматовай «Базарай бүлэ», Ц. Шагжинай «Хабарай дуун», «Сэнхир мүрэнэй хүнүүд» гэhэн Тувагай фильмдэ Н. Гендуновагай наадаhан эхын образууд үндэhэн маягтайнууд.

Тэдэ эхэнүүд бэе бэеhээ илгаатай, өөрын намтартай. Гэбэшье үри бэсынгээ түлөө сэдьхэлээ үбдэжэ ябадаг шэнжээрээ адлинууд.

1964—1965 онуудай театральна сезондо гэхэ гү, али пенсидэ гарахынгаа нэгэ жэл урда «Базарай бүлэ» соо Н. С. Гендунова Бальжид хүгшэнэй рольдо наадаа hэн.

Бальжид-Гендунова үхибүүдтээ угаа дуратай, hайхан сэдьхэлтэй эхэ. Драматургическа материал ехэ бэшэ hэн, теэд актриса олоной сэдьхэлдэ хадуугдаhан образ харуулаа бэлэй.

БУРЯАД драмын театрай сценэ дээрэ гуша гаран жэл соо хүдэлжэ, Н. С. Гендунова 70 гаран рольдо наадаhан юм. Тэдээн сооhоо Пяглайн образ (Ц. Шагжинай «Будамшуу») дабтагдашагүй, тэрэниие хараhан хүн бүхэндэ мартагдашагүй юм. Актриса тэрэ рольдоо 1954 ондо анха түрүүн наадаhан байгаа. Һүүлдэнь 1959 ондо Москвада болоhон буряад литература болон искусствын декадын үедэ Н. С. Гендунова Пяглайн рольдо наадаа hэн.

Пяглай — бэедээ найдаhан, үбэштэй, тэнэг хүнэй дүрэ. Актриса Пяглайн образой сатирическэ талые […] хан, hүрөөтэй томоор тобойлгон гаргаа.

Хобдог, хомхой абари, мэхоо-модохир ухаан, затуу наhые, hайхан юумые, зол жаргалые үзэн ядадаг ушар, энэ дэлхэй дээрэ ямаршье сэнгээр, муу муухай аргаар, хоб жэбэй, дээрмэдэлгын хүсөөр өөрынгөө нэрые нэрлүүлхэсэ хүсэлгэ — Пяглайн образоор эдэ мэтын шэнжэ шанарые актриса харуулжа шадаа hэн.

Гэхэ зуура юумэнэй хэм ойлгодог, уран hайханай мэдэрэлтэй актриса hэн хойноо Найдан Гендунова дал үлүү гаралгын хилые алхаагүй.

«Будамшуу» гэжэ зүжэгэй амжалта угаа ехэ байжа, буряад харагшадай дурые буляагаа hэн. Тэрэ амжалтын эгээ ехэ хуби Пяглай Һорнии хоёрые наадаhан Н. Гендунова, суута Ч-Н. Генинов гэгшэдтэ тудаhан байна гэжэ сэхэ хэлэе. Тиигэжэ 1957 ондо Надежда (Найдан) Степановна Гендуновада РСФСР-эй арадай артисткын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо hэн.

Арадай артисткын наадаhан бүхы эхэнэрнүүдэй роль тушаа хэлэжэ барахын аргагүй. Би үсөөхэниинь эндэ шэнжэлэн харуулха гэжэ туршабаб. 1940 ондо Москвада болоhон искусствын декадада хабаадаhан тухайнь эндэ хэлэбэгүйбди, газетын статьягай хэмжүүр багадаа.

Буряад уран зохёолшодой бэшэhэн пьесэнүүдтэ актриса эгээл ехэ амжалта туйладаг hэн.

Гэбэшье дэлхэйн болон ородой классигуудай, совет драматургнуудай бэшэhэн зохёолнууд соо харуулагдаhан олон эхэнэрэй рольдо арадай артистка hайса наадаа. А. Н. Островскиин «Залинта аадар» соо Варвара, Н. В. Гоголиин «Һамга абалга» соо Фёкла Ивановна, В. Шекспирэй «Зунай hүниин зүүдэн» соо Фея, А. Корнейчугай «Платон Кречет» соо Христиана Осиповна, П. Павленкын «Жаргал» соо Варвара Огаркова гээд тоолоодшье гарахадамнай, актрисын бэлигэй нюуса ойлгосотой болоно бэшэ гү?

ТЕАТРТА наадахаhаа гадна, түрүүшын буряад кинофильмнүүдтэ актриса эдэбхитэйгээр хабаадаа. «Тайгада болоhон ушар», «Ургын hалбаржа байхада», «Һүүлшын намналга» болон бусад соо бишыхануудшье hаа, зоной нюдэндэ хадуугдаhан дүрэнүүдые актриса харуулhан байха.

Актриса ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутатадаар hунгагдаhан байха. Улаан-Үдын горсоветэй депутатадаар хэды дахин hунгагдаа.

1965 ондо актриса пенсидэ гараа бэлэй. Гэбэшье урда мэтэ хүнгэн зандаа.

1972 ондо Довженкын нэрэмжэтэ Киевскэ киностудиин табиhан «Захар Беркут» гэжэ кино ороноймнай экрануудта гараа бэлэй. Тэрэ фильм соо Н. С. Гендунова удаган боложо наадаа.

— Алибаа шэнэ юумэ бэдэрдэг залуу режиссер В. Осыко гэгшэтэй фильм дээрэ хүдэлхэдэ hонин байгаа hэн, — гэжэ Надежда Степановна хөөрэнэ. — Фильмын натурна буулгабари Киргизидэ, Карпадта, Черновицада болоо hэн. Фильмые хоер жэл соо буулгаа. Тэрээндэ бүлэг буряад артистнар хабаадаа hэн.

Надежда Степановна фильмые буряад болгохо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. «Тэмдэгтэй атом», «Хаанай хара хүбүүн», «Салют, Мария» болон бусад фильмые буряад болгосоо.

1974—1975 онуудай театральна сезондо актриса түрэл театртаа бусаа hэн. Театрын соносхол соо тэрэнэй нэрэ харагшадай анхарал дахяад татадаг болобо. Роль дээрэ яаралтайгаар хүдэлбэшье, Н. С. Гендунова А. Балакаевай «Эхын зүрхэн» соо эхын рольдо наадажа, харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ дахин хүртөө hэн.

Л. Леоновой «Лёнушка», Ц-Д. Дондокова Ф. Сахиров хоёрой «Дабhанай амтан», А. Салынскын «Барабанщица» гэhэн пьесэнүүдэй табигдахада, Н. С. Гендунова үнөөхил уран бэлигээ ялас гүүлэн, олоной сэдьхэл баясуулаа.

Буряадай гүрэнэй драмтеатрын мүнөө жэл Москвада тоосоо хэхэдэ, актриса урда мэтэ амжалта туйлаhан байна. Искусство шэнжэлдэг эрдэмэй доктор Кайдалова Гендуновагай зохёохы ажалые үнинэй мэдэдэг байhан хадаа «Бараба[…]ца» соо наhажаал эх[…] рольдо наадахыень хар[…] актрисын уран бэлигэй […] расагүй хүсые тэмдэглэ[…]

Буряад совет театрай […] дарта түүхэтэй зо[…] ажалаа холбоhон актр[…] хуби заяан тухай бо[…] жолхо зуураа, ахамад […] бусад суута мастерну[…] заатагүй дурсаха дуран […] нэ. Тэдэнэрэй бэлиг та[…] мүхэшэгүй. «даринь хү[…] зандаа, тиимэhээ мэн[…] түгэс наадаараа түрэл […] ряадайнгаа театральна […] кусствые шэмэглэжэ ша[…] байгаа.

Буряад драмын теат[…] нэ байшанда удангүи […] Шэнэ театрай сценэ […] табигдаха спектаклын […] хабаадахыень, Н. Генду[…] болон бусад мастерн[…] уриха гэhэн hанамжа […] гэлсэнэ. Тиигээ hаа, […] hонин байгаа.

«Ёhотой бэлиг үсөөн […] даг. Литература болон […] кусствын бэлигтэ зохё[…] даа арадай . баялиг.» гэжэ Л. И. Бреж[…] КПСС-эй XXV съезд […] хэлэhэн үгые дахин […] уншанаб. Бэлиг гэшэ[…] ществодо ' алба хэдэг[…] байдалые шэмэглэн г[…] тиимэhээ тэрээндэ […] гаар хандаха шухала […] бодол досоомни түрэнэ.

В. МУРУЕВА,
театр шэнжэлэгш[…]

Цэдэн ГАЛСАНОВ

АМИН ХООЛМНАЙ

Тарянhаа дээдэ тээ,
юун байлтай юм бэ?
Талханhаа хүндэтэй
юуншь байхагүй юм лэ!
Хилээмэн —
бидэнэй амин хоолмнай.
Хилээмэн —
бэетэээл сасуулма нэрэмнай!
Тарянай залаагаар
hүлдэеэ хүреэлээд,
Талханай сагаагаар
хилээмэеэ эhээгээд,
Балта-хадуурай
барисаа шангаданабди.
Баруун-Зүүнэй
харилсаа манлайлнабди.
Холоhоо, ойроhоо
айлшадаа уряад,
Хүбриг — дабhа —
хүндэеэ баряад,
Хүшөөhэ, сэгээгээ,
хурзаяа заланабди,
Хурим түрэеэ
хотойсо найрланабди.
Тарянhаа дээдэ тээ
юун байлтай юм?
Талханhаа хүндэтэй
юуншь байхагүй юм лэ!
Хилээмэн —
баатарай хүсэ шадалынь юм!
Хилээмэн —
арадай амин голынь юм!

Манай үхибүүд үнэхөөрөөшье hүбэлгэн ухаансар, hонирхууша ха юм. Мэдээгүйгөө мэдэжэ абахаяа, ойлгоогүйгөө ойлгожо абахые оролдодог гээшэ.

Һаяшаг Хурамхаанай дунда hургуулида орожо, үхибүүдэй hуралсалаар hонирхон гарахадаа, дээрэ дурсагдаhан үгэнүүдэй яахын аргагүй зүб байhые үшөө дахин ойлгооб. Түс hургуулида уран бэлигтэнэй кружогууд бии. Нэгэ үгөөр, уран зурагуудые хэжэ, модо hиилэжэ, зорожо, түмэр түншэжэ оёжо, мүн уян нугархай хатарай нюусатай танилсажа байhан үхибүүдые хаража баясахаб.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ОНЬҺОН ҮГЭНҮҮД

Хуурай модон жэмэсгүй,
Хооhон үгэ туhагүй.
Хэрүүлшэ хүн нохойдол
адли,
Хомхой хүн хирээдэл
адли.
Хурданиие hомон хүсэхэ.
Худалые үнэн хүсэхэ.
Үнэнhөө айха хэрэггүй.
Худалhаа айха хэрэгтэй.
Сэсэн хүнэй — тархи,
Уран хүнэй — хурган.

Д. ЦЫДЕНОВА
суглуулба.

* * *

Балшар наhаяа hанабал,
Баабайнгаа аша харюула.
Эдир наhаяа hанабал,
Эжынгээ аша харюула.
Аюулай болоходо,
Аба, эжы hанагдана.
Хүндэлүүлхэ гэбэл,
Хүршэеэ хүндэлэ.
Жаргалтайб гэжэ
хэбтэрндээ бү дуула.
Уйдхартайб гэжэ
хэбтэрндээ бү уйла.
Мал ээзээ дуряаха,
Малгай толгойгоо
дуряаха.

Ж. ЦЫДЫПОВ
суглуулба.
Хяагтын аймаг.

БОЛОҺОН УШАРНУУДҺАА

ТАЙГЫН АЙЛШАН абарагдаба

Боро гүреэhэнэй инзаган Тээгдын ангууша, хогошо нохойнуудта намнуулжа ябаhаар, Хүрбын леспромхозой гараж соо орожо, бэеэ абарhан байгаа.

Модо шэрэдэг машинын жолоошон Дмитрий Иванов нүхэдөөрөө тэрэниие барижа, дүтын хүбшэдэ абаашажа табиба.

МАНАЙ КОРР.

АРЬЯАТАН ХОРООГДОБО

— Лэгдэн Санжиев шоно баряа.

— Юу хөөрэнэш? Недондо тэрэш 3 шоно баряа hэмнай. мүнөө дахин бариба гээшэ гү? — гэлсэжэ байгаад, тэрэ үдэр Хүсөөтэ нютагай хүн зон залуу малшан Лэгдэн Санжиевай зоригтоень, мэргэниень гайхалсаа бэлэй.

...Хүсөөтэ тосхонhоо баруулжаа 1 километрэй газарта хонишон Б. Цыдыповагай харууhалдаг отара оршодог. Нэгэтэ харанхы hүни отарадань шоно орожо, 27 хони бажуугаад, арилшаhан байгаа. Хэдэн хоногой үнгэрhэн хойно шунахайрhан арьяатан отарадань дахин орожо, үшөө арба гаран хони бажуугаад ябашаба. Одоол тиихэдэ залуу малшан Лэгдэн Санжиев тэрэ арьяатаниие заатагүй хорооно гэжэ шиидэhэн байгаа. Шонын бажууhан хонидой hэеынүүдые отарын хажуугаар тараагаад, хэдэн үни тэрээнээ hахиба. Теэд шоно мэдэhэн юм шэнги hэеынүүдтэнь дүтэлбэгүй.

Нэгэтэ hүни, орой болоод байхада Лэгдэн суг хүдэлдэг нүхэртэйгөө hэеынүүдые шалгахаяа мотоциклаар ошобо. Нүхэрынь мотоциклаа жолоодожо, өөрөө буугаа баряад, харанхы руу хёрхоор шэртэн ябаба. Һэеынүүдтэ дүтэлжэ ябатарнь, мотоциклай шанга гэрэлдэ нэгэ юумэнэй харанхы руу шургахатай хамта буугай дуун нэршоо бэлэй.

Тиишээ дүтэлэн гэхэдэнь, зантагар томо шоно хүбүүдэй урдаhаа бодожо ядан ирзайжа хэбтэбэ. Буугай дуун дахин нэержэ, шоно хороогдоо бэлэй.

Нигэжэ «Одон» совхозой хонишон Б. Цыдыповада ехэхэн гарза хохидол ушаруулhан арьяатан зоригтой малшан Лэгдэн Санжиевай ашаар хороогдоо бэлэй.

Д. ГАРМАЕВ.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

ХЭДЫ ШОНЫН АРҺАН ДАХА БОЛОХОБ?

ШОГ

Энэ үнихэн болоhон ушар. Нэгэтэ Харалдуу баян томо халзан бухаяа үгылээд, бэдэржэ гараба. Зуhаланайнгаа ганса гэрэй хажуугаар гаража ябатарнь, мориниинь аблархаад, амаа буляалдажа, булгижа, урагшаа ябажа үгэхэеэ болишобо. Харалдуу нэшээдшье, сохёодшье мориёо диилэхээ болиходоо:

— Юун шүдхэрhөөнь гэгээн сагаан үдэр айна гээшэб, үхэдэлшни' — гэжэ мориёо хараагаад, буужа, шандааhанайнгаа шангын, ногтынгоо жолоогой бүхын hайгаар мориноойнгоо гэдэргээ hуутар, дэбхэртэр, собхортор сэргэдээ уяжархёод, шэнэhэнэй холтоhон хушалтатай хабтагар хара зунайнгаа гэр тээшэ hэмээхэн дүтэлбэ. Дүтэлхэдэнь, юрэл хүлгөөтэй «хос-хас», «тус-тас» гэhэн абяан хирэ хирэ болоод лэ дуулдана. Шагаажа харахын аргагүй: урданай модон гэртэ үдэ нара голдуулжа хэhэн гүлгын утаанай гараха, мүн наранай гэрэлэй орохо hолжордог хаалгатай үрхэhөө бэшэ юун байгша бэлэй даа. Үүдыень түлхижэ бишыхан забhар гаргаадхихадань, хүхэ шоно хажуу тээшээ халба hүрэшэбэ. Саанань халзан бухань уусаараа углуу түшэнхэй, хүдэр яhан эбэрээрээ шоные угтуулан хүлзэнхэй байхадань, Харалдуу үүдэеэ хард байса хаажархиба.

Энэшье ойлгогдобо. Эндэ энэ бухымни бэлшэжэ ябатар, шононууд добтолоо юм байна. Мэгдэhэн бухын гэр руугаа гүйгөөд орошоходонь, зууралдаhан шононууд тоггохо hэн гү, оролсошоол бэзэ. Досоошоо нээгдэдэг үүдэн али нэгэнэйнь дайражархихада хаагдашоо ха юм. Бэеэ хүсэhэн бухада шоно ганса нэгээрээ орохоёо халдахагүй. Нэгэ хэды байhан лэ байха Хажуу тээшэнь добтолхын аргагүй. Ханануул. Шонын сэхэ урдаhаа буха дүтэ табихагүй.

Нихэдээ гансашье үгы болоhон юумэ олдоо бэшэ, олзо наашалаа юм байна гэжэ бодоод, мэгдүү түргэн hуужа гэр тээшээ оодоргошөбо.

Гэртээ ерээд дуушье гараха забдагүй, hомо хэрэгсэлээ бэдэржэ, ханза хайрсагуудаа онги-оргой татажархёод, ханада үлгөөтэй байлан сахюуртаяа саб шүүрээд, hөөргөө даб гэхэдэнь, hамганиинь:

— Хайшаа тэбдэбэш, юун болооб? — гэбэ.

— Хэды шонын арhан даха болохоб?! — гэжэ Харалдуу hүүхиржэрхёод, харюушье хүлеэнгүй, мориндоо мордоод, саашаа гүйлгэшэбэ.

Зуhаландаа гүйлгэжэ ерээд, буудаха гэхэдэнь, гэрынь тойроод таатай забhар нүхэн олдобогүй. Харалдуушье үни бодожо байнгүй, гэрэйнгээ углуугаар өөдөө дамжаба. Тэрэншье буруу бэшэ. Гэрэйнгээ оройhоо үрхэ руунь буудажа hуухань ха юм. Гэбэшье Харалдуугай гэр дээрээ гараад, үрхэ тээшээ дамжажа байтарнь, холтоhон хушалтань сүмэрөөд, доошоо тэрэ унашаба. Хүнэй, буугай, дариин үнэр абужа, hүүлээ хабшаhан шононууд Харалдуугаа хажуу тээшээ hүралдашэбэ. Харалдуу айhанлаа үблэhэнөөшье мэдэнгүй, мэгдүүтэй үүдэ татаад, бохёордоhон хүлөөрөө богоhо дээгүүр тэмтэршэбэ... Дүрбэн шоно Харалдуу дээгүүр харайлдажа гараад, хада тээшээ талиишабад.

Хэдэн хоногто эдеэлэнгүй тэмсэжэ, хабтаhан хаалга болошоhон бухаяа Харалдуу гуужа гэртээ бусаа hэн.

— Юун болооб? Яагааб? — гэжэ hамганайнгаа нэхэжэ hалахагүйдэнь, тэрэнэй нэгэшье хүндэ хэлэхэгүйн тангариг шахаа абажа, энэ болоhон ушарые хөөрэhэниинь, үниишье болонгүй нютаг зоной аман зугаа боложо тарахын хажуугаар, Харалдуу «Шоно дахата» гэжэ ара нэрэтэй болоhон юм:

— Хэды шонын арhан даха болохоб?

Т. НИМБУЕВ.

ГАЗААШАЛУУЛҺАН ХҮГШЭН

Нэгэ залуу айлайхи байhан гэхэ. Тэдэнэйхи үндэр наhатай эжытэй байгаа. Залуу hамганиинь хадам эжыдээ дурагүй, үбгэнэйнгөө үгыдэ хашажа илгадаг, муугаар хооллуулдаг байба. Үбгэниинь минии үгыдэмни энэ hамгамни эжыемни газаашалжа, эдеэ хоол мүртэй эдюулнэгүй гээшэ ха гэжэ hэжэглэдэг байба.

Намарай ольбон унажа, түрүүшын саhанай моринoй хара туруусаа ороод байха үедэ, нютагай ангуушад ой тайга гаража, нэгэ hараар ан гүрөөлэй агнуурида гараха болобод.

Тэрэ хүмнай агнуурида гаралсахынгаа урда тээ hамгандаа иигэжэ захиба:

— Яhа орооhоноор бусалгахадаа, уушха, гүзээ шанзажа эдюулээрэй, тогоондо үйхэдөө, бусалаагүй таладань үйгөөрэй.

Һамганиинь тэрэ хэлэhээрнь орооhондо яhа бусалгахадаа уушха, гүзээ арьялаагүй таладань үйжэ болгоод, хадам эжыдээ эдюулдэг байба.

Хүбүүншье hара тухай агнажа, олзотой омогтой бусаба. Ерэхэдэнь, эжынь шадал тэнхээ ороhон, шэг шарайнь заhаржа, гэрэлтэй болоhон байба. Һамганиинь үбгэнэйнгөө ерэхэдэ, эжымнай минии үгыдэ хамаг hайнаа хулуужа эдеэ юм гү, шадал тэнхээ орошоол. Шинии хэлэгшээр, уушха, гүзээгээр хооллуулдаг байгаалби гэжэ хөөложо hууба.

Теэд энэ харуу хатуу hамганиинь шүлэн дээрэ халюурhан яhанай тоhон арьялаагүй талада сугларжа, уушхан, гүзээндэ шэнгэлэг гэжэ мэдэхэгүй байгаа бшуу.

Б. НАМСАРАЙН.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» тиражай октябриин 27-до үнгэргэгдэhэн 43-дахи тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 15 (уhан дээрэ бүмбэгөөр наадалга), 19 (академическэ hэлюурдэлгэ), 30 (далбагата спорт), 34 (гарай бүмбэгэ), 41 (теннис), 48 (шатар),

«Спортлото-2»: 1 (авиаспорт), 5 (бадминтон), 7 (биатлон), 11 (велоспорт), 20 (байдарка ба каноэгээр hэлюурдэлгэ), 33 (регби).

(ТАСС)

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-02034.